

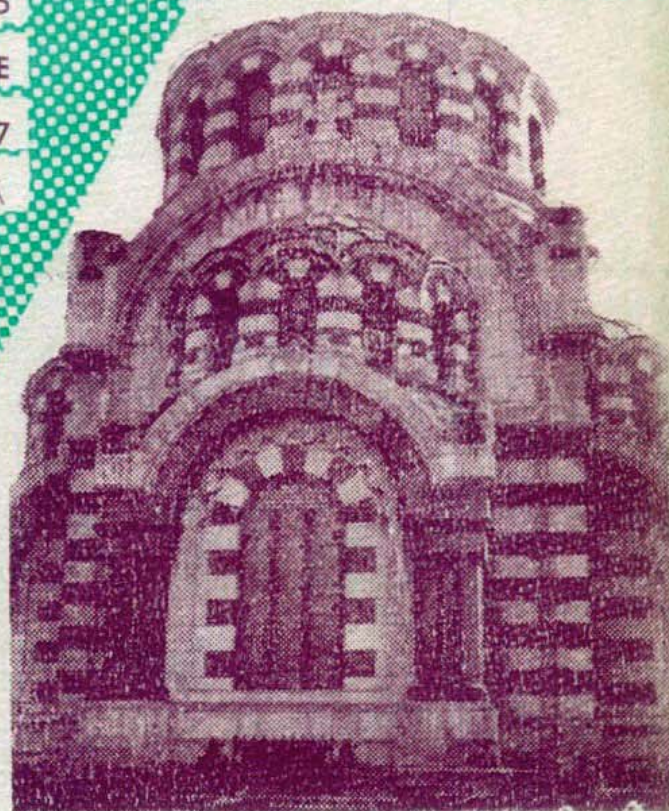
ANUL VI

Nr. 43-44-45

APRILIE-IUNIE

1977

SERIE NOUĂ

Plevna. Mausoleul eroilor români și ruși.

REVISTA NOASTRĂ

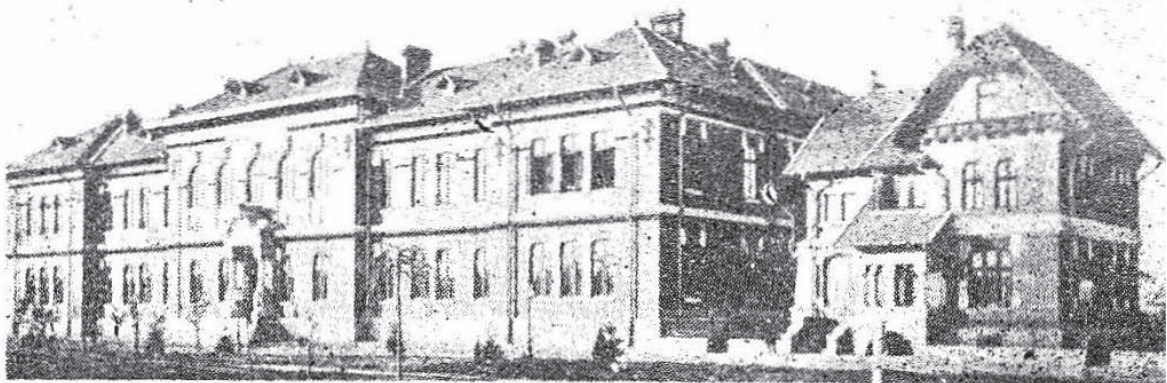

Semnarea tratatului de pace de la San Stefano

REVISTA NOASTRĂ

— FONDATA ÎN 1912 —

PUBLICAȚIE
A ELEVILOR
LICEULUI
„UNIREA”
FOCȘANI

CENTENARUL INDEPENDENȚEI

Pe urmele strămoșilor, la Plevna și la Grivița

26 martie 1977. Abia acum începe adevărata excursie. O ciocănitură foarte matinală în ușă ne amintește că trebuie să părăsim Bucureștiul. Ne îmbrăcăm și coborim în stradă, unde ne așteaptă autocarul.

Părăsim Capitala și ne îndreptăm spre Giurgiu. Autocarul aleargă pe șoseaua asfaltată luminată de primele raze ale soarelui. Ajungem la apa Neajlovului, locul unde în anul 1595 a avut loc vestita bătălie dintre armata condusă de Mihai Viteazul și turcii lui Sinan-pașa. Coborim și cu pietate citim pe cele două plăci ce încadrează șoseaua: „Aici, la 13-23 august 1595, Mihai-Vodă Viteazul cu 1600 de ostași au putut ține piept oștii de zecé ori mai mare a lui Sinan-pașa”.

„Neajlovul și Călugărenii stau mărturie veșnică de neînfrântă victorie românească și amintesc mereu de sabia învingătoare a lui Mihai-Vodă Viteazul”.

„S-a zidit acest pod în 1935, fiind inaugurat cu prilejul aniversării a 340 de ani de la marea biruință de pe apa Neajlovului, a lui Mihai-Vodă Viteazul”.

Mărturie trecerii „pe urmele strămoșilor” rămân fotografiile făcute aici, unde cu ani în urmă s-au retras armata lui Mihai Viteazul și detașamentul transilvănean comandat de Albert Kiraly.

Ne continuăm drumul străbătând nu numai spațiul, ci și timpul: între Călugăreni și Plevna sînt 282 de ani...

Intinderea nesfîrșită a dealurilor Bulgariei ne amintește că sîntem pe locuri străine. Ceea ce ne-a frapat mai mult, încă de la intrarea în Ruse, a fost alternanța dintre sat și oraș: de o parte a șoselei se văd clădirile înalte, cu 12 etaje, cartierele noi ale orașului, în contrast cu casele mici de pe partea opusă.

Ruse — Plevna, aproape 150 de km. Pentru noi, nerăbdători fiind, drumul pare interminabil. Cît timp le-a trebuit bravilor noștri eroi pentru a ajunge la Plevna, cucerind fiecare palmă de pămînt?

Plevna. La tot pasul, vii mărturii ale biruinței. Mergem și vizităm Mausoleul soldaților români și ruși căzuți în Războiul pentru Independență. Pe treptele lui, ne sînt evocate momente ale luptei de-acum 100 de ani.

Pe o imensă placă din bronz, sînt gravate numele eroilor căzuți la Plevna. Se depun flori și se păstrează un moment de reculegere. Pătrundem apoi în interiorul mausoleului unde admirăm picturile: „Ajutor eliberatorilor” de Sacha Ratchen, care reprezintă o tinără ce sprijină un rănit; „Înainte de atac” de V. V. Verechtchaquine immortalizînd atmosfera apăsătoare dinaintea luptei și grupul de ostași pregătiți pentru atac; cel de a-l treilea tablou „Capitularea lui Osman-pașa”, tot de Sacha Ratchen, surprinde importantul monument în care armata turcă s-a predat. Sub loviturile combinate ale armatei române și ruse,

Lenuța PĂUN — anul III B

Violeta BRAN — anul II C

Nina TACHE — anul III A

Mihaela POPESCU — anul II C

Foto: Vasile CAȘTU — anul III B

(Continuare în pag. 670)

Independența

Cînd s-au întemeiat statele românești, Muntenia, la începutul secolului al XIV-lea și Moldova, la mijlocul aceluiași secol, ele și-au cîștigat independența cu armele, pe cîmpul de luptă. Mai întîi Muntenia, țara dintre Carpați și Dunăre, prin strălucita victorie de la Posada (9-12 noiembrie 1330) asupra armatei feudale a regelui Carol Robert, apoi Moldova, țara dintre Carpați și Nistru, prin repetatele biruințe asupra armatelor regelui Ludovic, în anii 1359—1364.

Efigiile eroilor căpitan Valter Mă-răcineanu și maior Gh. Șonțu, aflate în parcul Muzeului român din Grivița.

Am reușit să păstrăm statele noastre prin lupte duse timp de sute de ani, de la Mircea bătrînul pînă la Iancu de Hunedoara, la Vlad Țepeș și la Ștefan cel Mare, împotriva puternicului Imperiu otoman, cel care supusese toate statele din Balcani și le transformase în pašalicuri. Pînă la urmă, am ajuns la o înțelegere de ordin politic cu otomanii, înțelegere care ne-a permis să păstrăm ființa de stat, autonomă, cu întregul său aparat administrativ, militar și judecătoresc. N-am renunțat însă niciodată la gîndul independenței, așa cum dovedesc, între altele, faptele lui Ioan Vodă, ale lui Mihai Viteazul întregitorul și ale lui Mihnea al III-lea. Iar cînd a venit vremea, tot cu armele, pe cîmpul de luptă, la Flevna, la Rahova, la Vidin, am cîștigat independența României.

Războiul de la 1877 a fost războiul tuturor românilor, din toate părțile pămîntului românesc. Să aducem prinosul nostru de recunoștință celor ce și-au dat viața pentru ca țara să trăiască liberă. Să ne închinăm tuturor vitejilor și să nu uităm, noi cei născuți pe pămîntul Putnei — azi al Vrancei — pe fruntașul între viteji, pe maiorul Șonțu.

Academician
Iosif C. Giurescu

CENTENARUL INDEPENDENȚEI

Pe urmele strămoșilor,

(Urmare din pag. 668)

turcii au fost siliți să depună armele în dimineața zilei de 28 noiembrie. Grav rănit, Osman-pașa se predă colonelului român Grigore Cerchez, adresându-i-se: „Capitulez cu armata mea, predindu-mă în miinile junei și harnicei armate române“. Pe un mic podium se află patru cutii cu pământ din zonele unde luptele au cunoscut cea mai crincenă încelestare.

La subsol, în patru vitrine mari, sînt depuse și oasele strămoșilor căzuți aici. Intr-un colț zărim un craniu străpuns de un glonț. Emoțiile ne mistuie. Pe capac, așezăm garoafele aduse din țară...

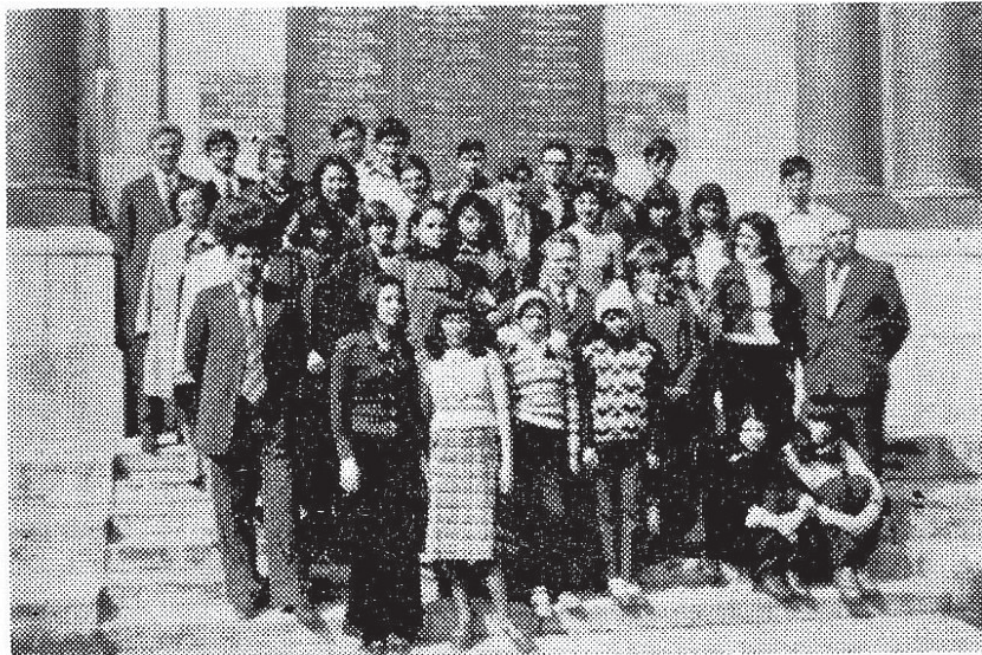
Următorul popas, tot la Plevna, este în „Parcul-muzeu Skobelen“. Aparent, un parc obișnuit, un loc de agrement, cu arbori cu trunchiurile îmbrăcate în iederă. În centrul său, se află casa lui Osman-pașa, alături de care se găsesc mostre ale luptei, cum ar fi, de exemplu, tunul de la intrare.

Părăsim cu regret Plevna, primul obiectiv din „itinerarul prieteniei“ și ne întreprăm spre... Grivița. Mausoleul de aci pare a fi izolat de restul localității. În interior, pe un perete, în semn de omagiu, Brevetul Consiliului de Stat, prin care i se conferă acestui monument istoric Ordinul „Tudor Vladimirescu clasa I“, cu prilejul sărbătoririi, în 1967, a 90 de ani de la cucerirea Independenței de stat a României. Alături, este muzeul dedicat armatei române. Pe peretele din stînga se găsesc două copii după Grigorescu: „Un dorobant“ și „Un roșior“.

Intr-o vitrină, poezia „Sergentul“ de Vasile Alecsandri, tradusă în limba bulgară și însoțită de un desen în tuș, care înfățișează scena înținerii eroului cu ostașii ruși.

Cîteva fotocopii reprezintă pe Carol Davila, Candiano Popescu, Gheorghe Șonțu, precum și satul Grivița.

Nu a fost uitat nici portul celor ce și-au jertfit viața pentru noi: un costum pe care-l purtau locuitorii Griviței de atunci, un costum națio-

La Plevna, pe treptele Mausoleului eroilor români și ruși.

CENTENARUL INDEPENDENȚEI

la Plevna și la Grivița

naș românesc, uniforma unui roșior și a unui dorobanș ne transpun și mai mult în epoca Războiului pentru Independență.

Trebuie remarcată prezența unor copii ale steagurilor detașamentelor de dorobanși, dintre care unul este al batalionului 10 dorobanși din Focșani.

Afară, o adevărată zi de primăvară. În fața noastră, Valea Plingerii sau Valea Singelui, cum a fost numit locul din fața Grivitei 1 unde au căzut George Șonțu și Valter Mărăcineanu, este o împletire între basm și realitate, o atmosferă pentru întregul ținut. Razele soarelui, în această frumoasă după-amiază de martie se joacă printre crengile brazilor, iar vântul mângâie firele de iarbă care au crescut deja.

Grivița este tot atât de primitoare ca și restul Bulgariei. Dar timpul, care este atât de scurt, nu ne permite să poposim mai mult. Lăsăm în urma noastră casele acoperite cu țiglă roșie, cîmpiile cu griul care se leagănă în bătaia vîntului, pinii de un verde închis, care dau atîta puritate peisajului, și ne îndreptăm spre casă...

Ce minunat este apusul ca care se încheie această zi! Cerul, atât de albastru, pare scaldat în singe. Amurgul se lasă peste aceeași cîmpie nesfîrșită parcă, și noaptea, cu aripile-i negre, ne cuprinde pe toți.

Nu-i nici o putere care s-o oprească să-și spună mai departe povestea. Aceeași de veacuri și veacuri. Doar luna, care nu uită nici ea ca să se arate, ne amintește că lumina nu a dispărut încă.

NOTA REDACȚIEI

Mulțumim Biroului județean de turism pentru tineret pentru ajutorul dat în organizarea și desfășurarea acestei memorabile excursii.

Grivița. Mausoleul ostașilor români.

CENTENARUL INDEPENDENȚEI

IOAN NENIȚESCU

poet
al
independenței

D.D. ȘOITU

„Cu luarea Griviței, istoria noastră contemporană se împarte în două părți: se începe cu ziua de 30 august 1877, pentru noi românii o nouă viață, un nou orizont se deschide națiunii noastre, pînă atunci neconținut în pericol...”.

Rîndurile de mai sus,¹⁾ de o semnificație deosebită pentru însemnătatea evenimentului al cărui Centenar îl sărbătorim, aparțin unui poet uitat astăzi cu desăvîrșire, deși parte din poeziile sale eroice, adevărate piese antologice, sînt nelipsite din repertoriul formațiilor artistice actuale. E vorba despre scriitorul IOAN NENIȚESCU, născut la Galați în 1854, poet convorbirist, dramaturg și publicist, slujitor al culturii și școlii românești, om politic cu limite ideologice explicabile pentru vremea sa. Autor al volumelor „Flori de primăvară”, „Pui de lei” și „Șoimii de la Războieni”, a participat la războiul pentru neafîrnare și a slujit, prin scrisul și fapta sa, lupta poporului român, cucerirea, și consolidarea independenței naționale.

Larga accesibilitate, tensiunea și sinceritatea sentimentelor unor poezii ca „Voința neamului”, „Pui de lei”, „Țara mea”, „Moartea lui Decebal”, „Gornistul de la Grivița”, „Nainte”, „Cîntecul dorobanțului” etc., etc., i-au creat lui Nenițescu „o notorietate extraordinară”, din care se degajă patriotismul „înflăcărat și mișcător”, cum sublinia cu mulți ani în urmă, George Călinescu.²⁾

Descinzînd din ideologia romanticilor generației de la 1848 (Alcesandri, Bolintineanu, Alexandrescu), Ioan Nenițescu a cultivat, deopotrivă, poezia de inspirație folclorică și poezia patriotică,³⁾ cu implicații în marile evenimente istorice ale poporului, animat fiind de dorința fierbinte de a contribui la înfăptuirea idealurilor și aspirațiilor naționale.

Sesizînd sentimentul continuității, deziderat major al românilor din toate timpurile, Ioan Nenițescu somnalează, în limitele adevărului istoric, împrejurările speciale în care s-a format poporul nostru. Ecourile zbuciumului milenar sînt încă proaspete în metafora sugestivă a cunoscutei versuri :

„Din coasta Daciei și-a Romei
În veci s-or naște pui de lei !”

Demonstrînd o mătură înțelegere a rolului personalităților în istorie, a căror putere izvorăște din vigoarea creatoare a maselor, din „piepturile de vatră iubitoare”, poetul reînvie faptele de glorie ale lui Burebista, Traian și Decebal, ale lui

CENTENARUL INDEPENDENȚEI

Mircea și Ștefan, Mihai și Tudor Vladimirescu : nepoții și strănepoții acestora, însuflețiți de aceleași sentimente și idealuri, îi vom găsi în rîndurile „puilor de lei“, titlul metaforic al volumului atît de cunoscut, pe care Nenișescu îl închină luptătorilor, „rupți din taro stîncă“, ce s-au jertfit pe cîmpurile Bulgariei, la Grivița și Plevna, la Smîrdan și Nicopole.

Volumul are „caracterul unui jurnal de poet-ostaș care și-a dat jertfa singelui în lupta pentru independență“⁴⁾ așa cum remarcă Șerban Cioculescu, reliefind etapele succesive ale participării scriitorului la operațiile războiului. Poetul, care a primit „botezul focului“ în noaptea de 27 august, va fi rănit la porțile Griviței ; ridicat de o ambulanță sanitară și internat într-un spital militar, va da glas, în versuri elogioase, încredere în victoria armatelor române :

„Popor român, popor viteaz,
Spre țintă-ți fără de răgaz
Pășește drept și înțelept ;“.

În același timp, închină o odă „Plugarului român“, numindu-l metaforic „stejar ce nu se-ndoaie“, „stilp voinic de țară“, apărător al gliei strămoșești :

„E sfîntă dragostea de casă,
De fii și de soție
Dar mult mai sfîntă e iubirea
De neam și de moșie...“.

Îndemnul la luptă străbate întregă creație eroică a lui Nenișescu, poetul fiind convins că lupta dreaptă, de apărare, duce la izbăvirea neamului, la hotărîrea propriului destin: poezia „Nainte“ se impune prin versul sincer, mobilizator :

„Sus, țara mea ! Ia spada-n mîină
Și spre război pășește.
Că singură să-ți fii stăpînă,
Te luptă vitejește...“.

Prin poezia „Înalță-te“ poetul încearcă să ridice prestigiul României, în rîndurile popoarelor înaintate, pe calea progresului continuu, „a propășirii sfînte“. Versurile ne rețin atenția prin optimismul grav și răscolitor :

„Înalță-te ! A ta menire mai mare-i
între cele mari,
Ești apărată cu credință de piepturi
tinere și tari.

Făclia propășirii sfînte în mîină-ți
nu va tremura,
Printre popoare, cu izbîndă,
menită ești a o purta“.

„Înalță-te căci mîndru soare
Pe largu-ți cer, din nou răsare !“

Expresie a unci ideologiei mature, suport dominant al întregii creații patriotice, poezia „Voința neamului“ definește magistral voința întregului popor de a trăi pașnic, în bune relații cu toate statele lumii :

„În țara noastră românească vrem
însine stăpîni să fim
Și stăpînirea țării noastre cu nimenea
să n-o-mpărțim !“

La numai cîțiva ani după ce Eminescu își preciza atitudinea față de războiul de apărare („Eu... îmi apăr sărăcia, și nevoile, și neamul...“), poetul Nenișescu exprimă, în versuri energice, poziția sa potrivnică războaielor de cîmpire :

„Nu vrem să închinăm popoare sub
mîndrul sceptru românesc
Ci să trăim din viața noastră
și dreptul nostru strămoșesc...“

Relevînd specificitatea psihologiei poporului nostru, Nenișescu amplifică sentimentul demnității naționale ; mesajul poeziei de față vehiculează idei de stringență actualitate, contribuind la educația patriotică a întregului popor :

„Și nu vrem noi, românii fruntea
în veci la nimeni s-o plecăm
Și din moșie nici o palmă, o unghie
n-o să lăsăm...“

Poet al neatîrnării, Ioan Nenișescu realizează, prin lirica sa eroică și patriotică, o sinteză emoționantă a istoriei poporului nostru. Numele scriitorului (mort la numai 47 de ani, în 1901), chiar dacă ocupă un loc modest în istoria literară românească, se cuvine a fi cunoscut și prețuit acum, cînd, în noi condiții social-istorice aniversăm gloriosul Centenar al Independenței.

- 1) I. Nenișescu, „România înainte și după Grivița“, în rev. „Țara nouă“, I/14, Buc., 1884, pag. 3.
- 2) G. Gălinescu, „Istoria literaturii române...“, Ed. Fund., 1941, pag. 524—525.
- 3) D. D. Șoitu, „Preocupări folclorice în opera lui I. Nenișescu“, în „Pagini dunărene“, Galați, 1969, pag. 175—186, și „Ioan Nenișescu“ (evocare) în „Pagini dunărene“, Galați, 1965, pag. 159—165.
- 4) Șerban Cioculescu, „Pui de lei“, în „Gazeta literară“, XV, 19 (810) 9.V. 1968, pag. 1, 7.

LITERATURA INDEPENDENȚEI

Fără a fi cel mai izbutit din ciclul Comăneștenilor, romanul „În război” are însă meritul de a fi evocat un moment de o extraordinară însemnătate în istoria neamului românesc. Duiliu Zamfirescu însuși este cel care crede că aici ar fi punctul cel mai înalt al artei sale: „Cele două pagini, în care trupa așteaptă ora atacului și momentul în care Șonțu face un pas înapoi și pune mâna pe garda săbiei, sînt chintesența întregii mele puteri de creațiune. Mai mult decît atît, nu pot să fac. Oricum vor fi privite de critici aceste două pagini, ele reprezintă pentru mine cea mai puternică emoțiune artistică, ce mi-a dat-o pînă astăzi autosugestiunea de scriitor”.

Într-o scrisoare către Titu Maiorescu, din 30 oct./11 nov. 1897, Duiliu Zamfirescu mărturisește: „Vă rog să vă încredințați că dacă «În război» e scris dintr-un suflet... tot ce stă acolo e îndelungat pregătit, atît ca invenție a mea proprie, cît și ca substrat de fapte istorice. În planul de la început, romanul de astăzi trebuia să se cheme «Divizia a 3-a». Am părăsit titlul acesta, părăindu-mi-se că e destul de elastic”.

Într-o altă scrisoare datată nov. 1895, netrimisă însă criticului, scriitorul anunță planul romanului său: „Îmi propun două lucruri:

a) Să arat înfrîurirea binefăcătoare ce a avut războiul asupra claselor conducătoare de la noi, prin aceea că a oprit pentru cîtva timp dezvoltarea caracterului sceptic și zeflemist al acestei clase, moștenit în origine de la latini și agravat de fanarioți, punînd-o față cu primejdia și mai cu seamă cu firca puternică a țaranilor;

b) Să încerc a dovedi cît este de nefirească și neumană instrucțiunea curat mecanică, ce se dă soldaților noștri și cît ar fi de folositor, pentru apărarea țării, să se scoată din popor întreaga energie națională pe cale educativă”.

Duiliu Zamfirescu are meritul de a fi creat primul roman al renașterii naționale, al regenerării neamului și conștiințelor. Deși teoretizată, aproape idilizată, atitudinea patriotică dă o aură înălțătoare cărții, ea manifestîndu-se nu numai ca o exaltare ce ajunge la paroxism, ci ca o supremă conștiință de patrie, pe care autorul o transmite eroilor săi.

Scriitorul face aici apologia voinței omului, prin figura maiorului Șonțu, ostaș înnăscut. Voința lui Șonțu ia forma conștiinței înaltei datorii, a dinamismului său. Alături de rigiditatea maiorului Șonțu se desprind mentalitățile de a privi războiul și ale celorlalte personaje: dăruierea lui Milescu; calmul profesional al lui Matei; eroismul sentimental al lui Mihai Comăneșteanu; entuziasmul baciului Micu.

Dealtfel, Milescu se detașează ca fiind cel mai bine conturat personaj al romanului. Celelalte nu sînt decît figuri episodice, dintre ele făcînd parte și Mihai Comăneșteanu care, în afara patriotismului, care este însă o trăsătură ge-

„ÎN RĂZBOI”

de
DUILIU
ZAMFIRESCU

LITERATURA INDEPENDENȚEI

nerală, nu mai comunică nimic altceva. În ceea ce privește țărani, în frunte cu baciul Micu, acesia nu sînt decît apariții simbolice.

S-au făcut asemănări între Tolstoi și romanul lui Duiliu Zamfirescu, în care chefurile cu șampanie, jocul de cărți, conversația bilingvă aduc cu celebrele scene din „Război și pace”. Însă chiar scriitorul a ținut să spulbere acest lucru: „Cine va ceti romanul meu din cei ce au cetit pe al lui Tolstoi va avea deosebirea esențială dintre amîndouă, creațiunea mea e latină, pe cînd a lui e slavă. De vor fi asemănări, acelea vor fi datorite faptului că, la urma urmei, sufletul omenesc este același peste tot. Dar nu vor fi”.

Romanul „În război” este o „încercare de psihologie esențial românească”, un „amestec voit de date istorice și de înflăcărare patriotică, pentru a pune cel mai mare eveniment al vieții noastre românești din veacul acesta în lumină vie, față cu generațiunile viitoare”. Duiliu Zamfirescu a contribuit astfel la deschiderea drumului reflectării epopeii noastre naționale.

Clement SATALA,
anul III B

„ÎN RĂZBOI”

Ronni Noel:
„Erou român”

Ilustrație la poezia „Sergentul” de Vasile Alecsandri.

CÎNTAREA ROMÂNIEI

Iubesc acest pământ
 înrodit de dor,
 de libertate și de cîntec !
 Clipele trec —
 pietrele scapără vise și

nori

pentru floare de flori —
 fluier albastru cîntării
 de ape

în umbletul serii

Cîntec

prin codri de brad ;
 stele-năsprite
 ce-n plete cad
 crengilor albe
 sub lună pierdute...
 Seară,
 și-s numai un cîntec
 pentru împlinirile tale,
 România mea !...

Constanța TAZLĂU

Autobiografie

Noi ne-am născut
 din dorința de istorie,
 atunci cînd piatra
 nu era încă Poartă a sărutului
 și cînd nemărginirea
 nu se numea încă Coloană.
 Primii pași
 ni i-am purtat prin codri de aramă
 în care fiecare arbore se numea
 Eminescu,

Tudor,

sau Ștefan

și fiecare pasăre se numea
 zbor.

Ne-am umplut mîinile cu lut,
 am modelat din el
 trepte și steaguri
 și am iubit pentru întîia oară
 clipa împlinirii.

Am iubit

și vom iubi multe asemenea clipe
 smulse din pulsul acestui timp comunist
 în care noi

— albe păsări măiestre —

urcăm trepte

spre maturitatea deplină.

Mirela SAMOILĂ,
 Soveja

Cîntăm România

Cîntăm
 Solarele culori ale acestui
 timp

Născut în Carpați.
 Desculți,
 Trecem pe drumurile
 istoriei

Cu veacurile
 Și oamenii lor
 În sîn...
 În aprinderile inimii
 Purtăm vegetala cîntare !
 Cîntarea aceasta e
 Forța izbînzilor noastre
 Și-a arborilor
 — români —
 Ce cresc în marmora
 Viitorului comunist...
 Torțe ne sînt
 Vîrstele pînii
 Și vîrstele oțelului
 Românesc.

Dumitru PETRIȘOR
 Liceul pedagogic —
 Focșani

DINTRE SUTE DE CATARGE

Florile întunericului

*Încă departe,
Pașii tăi înfioară tăcerea.
Neclintită ascult
mugurii întunericului cum se desfac.
Totul devine dens, dens.
Uneori, spaima mușcă din mine.
Atunci,
lumină turbure în ochii păsărilor joacă.
Tu însă zăbovești,
Eu neclintită ascult
florile întunericului cum se trec.*

UN NUME :

Doina NEAMȚU

Lucrurile

*Oglinzi sîntem în fața lucrurilor
lacom strecurîndu-se în noi,
istovind diminețile,
înnegrind varul drumurilor
neîncepute,*

*destrămînd alunecarea în doi.
Oglinzi în fața lucrurilor
Trecerea lor,
Știută sau neștiută,
E măsura timpului în noi.*

Singurătatea cuvintelor

*Cuvintele alunecă peste noi
fără nici un sens
Sfîrșite de tristețe
Cu fețele pline de riduri
Și atît de singure
cum numai cuvintele pot fi,
Tot așteptînd
începutul unei posibile rotiri.*

*Tăcerea este o femeie
care vorbește atît de mult,
Încît simți întotdeauna nevoia
de a spune ceva
pentru a nu o mai auzi.*

Definiție

DEBUT

DEBUT

MEMORII

Au mers bătrînii satului din
 lîngă arborele ce mai jefuia ^{nou}
 vîzduhul de luceferi.
 Eram printre ei
 și le-ascultam vorbele care
 veneau
 parcă din îndepărtatele istorii.
 I-am întrebat pe cîțiva
 pentru ce acest îndelung ritual.
 Mi-au răspuns
 că merg acolo pentru oasele
 ce se-nalță către lumină
 prin seva arborelui,
 pînă-n crengile mistuite
 de vîntul ce mai poartă
 plete de sînge din carnea
 răpusă pentru mirosul
 pămîntului.
 Am văzut cum pe fiecare ram
 înmugureau oasele
 scriindu-și memoriile pe fiecare
 stea
 cu zboruri rănite de flăcările
 care mai purtau tăieturi de
 topoare și coase.

Irimia BĂLESCU,
 anul II F

Pe
drumurile
patriei

Pregătisem „evadarea” înainte ca
 „uraganul” tezelor și extemporalelor
 trimestrului al II-lea să se abată a-
 supra noastră.

Cu puținii bani primiți de la prac-
 tica productivă din toamnă și cu
 „imensa” sumă pe care ne propusesem
 s-o economisim într-o anumită pe-
 rioadă de timp, imaginația era libe-
 ră să conceapă cele mai spectaculoa-
 se itinerare și puncte de atracție ine-
 dite.

Ajutați de tovarășii profesori Va-
 leria Popescu și Petre Pidlepa, am
 stabilit traseul: Focșani — Brașov
 — Sibiu — Sinaia — Focșani, îm-
 părțit în patru zile ale primei săp-
 tămîni de vacanță din primăvara a-
 ceasta.

La început, participanții aparțineau
 doar anului I-F; apoi s-au mai re-
 tras cîțiva colegi, așa că am comple-

Silvia DRĂGHICI
 anul I F

(Continuare în pag. 686)

DINTRE SUTE DE CATARGE

PRIMĂVARA

Intr-un tîrziu,
 M-am aflat mai departe de
 gînduri
 Și plin de tăcere
 Priveam dincolo de noapte
 și stele,
 Dincolo de singurătatea lumii.

Era atît de cald, încît
 Am recunoscut primăvara.
 În fiecare tăcere, în fiecare
 lumină,
 Am recunoscut primăvara
 Care venea cu o floare de mînă.

Constantin RUSU

„NOI, TRACII“

de Iosif Constantin DRĂGAN

Semnificația adîncă a titlului acestei lucrări, nu mai vorbim de subtitlu („Istoria multimilenară a neamului românesc“) se impune de la început lectorului. Autorul, care trăiește în prezent în Italia și care a lipsit fizic din România mai bine de treizeci de ani, și-a găsit, după cum mărturisește „o vie și profundă consolare“ a dorului de țară, în meditațiile pe marginea istoriei și preistoriei patriei noastre. Autorii săi preferați au devenit cei de istorie. Dar, de multe ori, opiniile acestora au constituit pentru I. C. Drăgan o provocare, „care m-a îndemnat la noi lecturi și investigații“. A început să scrie eseuri prin care să difuzeze și propriile sale gânduri și teorii. Din motivele arătate mai sus s-a născut și această carte.

Trebuie remarcat de la bun început că această lucrare cuprinde într-o amplă viziune, unitară și de sinteză, toată lumea tracică, de la origini, urmărind mișcările și expansiunea tracilor în diverse direcții în afara spațiului tracic, la istoria înjghebărilor lor politice, a contactelor cu alte popoare și civilizații, pînă la creația politică a dacilor lui Burebista și Decebal, care constituie, sub toate aspectele, cea mai înaltă și completă formă de manifestare a civilizației și culturii tracice. Cartea are cinci capitole cu titluri de subcapitole precum: „Tracii — dardani, fondatorii Troiei“, „Tracii achei și doriene, făuritorii lumii grecești“. „Marele imperiu traco-macedonean“ etc., care anunță de fapt ideea fundamentală a întregii cărți și anume că civilizația tracă a fost nu numai una din marile civilizații ale antichității europene, dar este și cea mai veche și prin migrațiile tracilor (dardani, achei, doriene, frigieni, mysi, carieni, lydieni, cimmerici etc.) ea se află și la originea altor civilizații și culturi: troiană, myceniană, greacă, etrusco-romană (autorul consideră că etruscii au plecat din Asia Mică și s-au stabilit în Italia).

A afirma deci că civilizațiile clasice ale antichității, greacă și romană, unanim recunoscute și apreciate și căroră Europa modernă le datorează atît de mult, ar fi preluat de la tracii „un adevărat tezaur spiritual“ poate părea ca „o desacralizare“, iar autorul oarecum inconoclast.

Autorul însă n-a urmărit nici „vilva efemeră“ și nici „efecte publicitare“, ci s-a străduit ca printr-o argumentare destul de impresionantă cu date din arheologie, lingvistică, cercetări interdisciplinare etc. să adîncească explicarea și cunoașterea unor culturi de mare valoare, să ateste documentar „importanța vechii lumi trace pentru civilizația umană“.

În definirea spațiului tracic, autorul arată că bazinul dunărean alcătuiă centrul acestui spațiu, fluviul Dunărea era axul său, iar depresiunea alcătuită de curbura Carpaților Orientali, Meridionali și Carpații Occidentali a constituit leagănul neamului tracilor. De aici, numeroase triburi s-au extins spre N, în Tatra și de-a lungul Vistulei, spre E pînă la Boristene (Nipru), spre V pînă la Dunărea de mijloc, dincolo de Bratislava, iar spre S în Peninsula Haemusului (Balcanică), pînă la litoralul Mării Egee. Bogăția (solului și a subsolului) cunoscută și renumită a centrului spațiului tracic, adică teritoriul patriei noastre de azi, a făcut ca populația tracă să fie întotdeauna foarte numeroasă și să constituie un rezervor etnic pentru tot spațiul tracic și să alimenteze și să explice astfel migrațiunile triburilor trace. Din alt punct de vedere evidența și categoria superioritate demografică conjugată cu o civilizație de mare vechime și cu o bine conturată individualitate explică asimilarea de către băștinași a tuturor popoarelor migratoare, care nu se poate spune că erau purtătoare ale vreunei civilizații.

NOTE DE LECTURĂ

În subcapitolul „Trăsături și obiceiuri trace” din capitolul al II-lea, autorul scrie că harpa este un instrument descoperit de acest popor cu deosebite înclinații artistice care era „voios, puternic, iubea dansul, cântecul și petrecerile”. Aflăm, de asemenea, că poetul Menandru era trac, că scriitorul Antistene se mândrea cu descendența sa tracă, iar Demostene și Ificrate „socoteau ca o cinste faptul că mamele lor fuseseră trace”. Iar mai apoi se adaugă : „Din avuția spirituală anonimă, din tradițiile ce dovedeau talentele multiple ale tracilor, ceea ce a făcut ca pînă în zilele noastre să se transmită din tată-n fiu o literatură folclorică unică în Europa, grecii s-au înfruptat din plin și au luat pe seama lor o mare parte din miturile și credințele rătăcitoare”. În capitolul al IV-lea, citim: „Mitologia tracică născută în Cetatea zeilor, în Cogaion, în spațiul carpațo-danubian, a fost preluată în parte de tradiția literară grecească... Povestind-o și repovestind-o mereu, în încercarea lor de perfecționare, nu au mai citat cum e obiceiul astăzi, sursele și proveniența miturilor. Prin aceasta ele au devenit propria lor creație”. Regiunile din Nordul Dunării „au exercitat întotdeauna o puternică fascinație asupra imaginației grecești”, exista la greci „o permanentă obsesie pentru aceste ținuturi”. Prin fertilitatea și opulența lor, ținuturile care mărginesc Dunărea căpătau în tradiția grecească „proporții mitologice”. De regiunile noastre se leagă miturile despre Achile, Heracles, Orfeu și legendele despre zeiță ca: Latona, Artemis, Dionysos, Apollo, Ares. Osmoza traco-preelonică se realizează deci în primul rînd în mituri și zeiță. Cultura greacă nu s-a născut gata formată.

În același capitol, autorul îl prezintă pe Homer ca primul istoric al neamului trac. Povestind războaiele grecilor achei conduși de Agamemnon, Achile, Ulyse, Ajax, Menelaos etc., împotriva Troiei, Homer prezintă pe traci ca aliați ai cetății Ilion (Troia). Ei sînt conduși de regele lor Rhessos care avea cei mai frumoși cai văzuți vreodată „mai albi ca zăpada, mai iuți ca vîntul”. Bogăția și strălucirea lumii trace nu sînt cu nimic inferioare celor ale grecilor, iar zeii sînt și ei împărțiți; Apollo, Ares și Artemis sînt de partea troienilor și a tracilor, Hera, Athena de

Prof. Ștefan VĂȘII

(Continuare în pag. 682)

Moment de la lansarea cărții „Noi, tracii”, la librăria „Miorița”, din Focșani. În centrul fotografiei, prof. univ. dr. Iosif Const. Drăgan.

ISTORIE LITERARĂ

Scrisoare
inedită *) :

**Al.
Macedonski**
căt^{re}
Spiru Haret

MULT STIMATE D-LE HARET,

Am avut onoarea să caut să vă aflu la Minister pentru a vă prezenta omagiul noului meu volum „Cartea de Aur”, pe care vă rog a o primi împreună cu aceasta. Aș fi dorit să vă vorbesc prin viu grai, dar ce am a vă spune fiind urgent o fac acum în scris cu încredințarea că nu aceasta vă poate opri de a da o soluțiune favorabilă petițiunii ce alătur în un osebit plic. Această petițiune, știu, după cele întâi două ale mele e puțin cam hazardată, cu atât mai mult că, trimițând la Minister spre a ști soluționarea ce s-a dat celei din urmă a mea s-a spus trimisului meu de d. șef de biroul de la Casa Școalelor, Coșbuc, a mi se spune: „să mă las de fleacuri”.

Sint convins totuși că acel răspuns e natural departe de a fi ecoul sentimentelor Ministrului pentru care am avut totdeauna cea mai mare stimă, și așa fiind eu dator o sumă însemnată la tipografie, socotesc că dv. binevoind a citi personal cartea mea, veți găsi de cuvîntă a judeca cu opinia dv. proprie după cum negreșit faceți totdeauna cînd vi se spune mult rău și mult bine de un autor. Cu aceasta, D-le Ministru, în speranța că veți binevoi să agreeți omagiul meu, rămîne la aprecierea dv. a face cu petițiunea mea ce veți socoti drept și a mă pune în cunoștință cît de curînd posibil de soluționarea la care vă veți opri.

Sint al dv. prea devotat A. Macedonski.

str. Sculpturii 12 bis
1902 iulie 1

*) Trimisă „Revistei noastre” de cercetătorul Șerban Orăscu. Îi mulțumim și pe această cale.

„NOI, TRACII”

(urmare din pag. 681)

partea grecilor. Zeus este arbitru, deși simpatizează pe troieni. Autorul găsește nuanțe în opera lui Homer, în caracterizarea principalilor eroi, în favoarea troienilor (exemplu: Hector). Faptul că troienii și tracii nu sînt prezentați sub nici un aspect inferior grecilor s-ar putea însă interpreta, credem, și altfel. Homer, poet genial, s-a priceput desigur la a înfățișa ca egale cele două tabere, pe protagoniști ca la fel de viteji, de neîntrecuți în lupte, de bravi, de divini, pentru a menține interesul cititorului (ascultătorului) și ca întreaga povestire să cîștige în tensiune dramatică și înclăstare teribilă.

Urmărind devenirea premanentă a lumii trace, autorul acordă spațiul cuvenit istoriei politice a tracilor nord-dunăreni, adică geto-dacilor, de la Dromichete la Decebal. Subliniind permanența noastră aici prin tracii, daco-tracii, dacoromani și apoi români, autorul scrie că „neamurile trace nu au fost niciodată „înlocuite” cu alte neamuri migratoare”. Avînd o cultură preponderent orală, fără obiceiul „eternizării epigrafice”, cum spunea Vasile Pârvan „neavînd „boala scrisului” ca grecii, bizuindu-se în primul rînd pe forța tradiției și pe „înaltele trăiri spirituale”, strămoșii noștri, ca permanenți stăpîni ai acestui pămînt au creat una din marile civilizații ale antichității pe drumul cercetării căreia, cartea de față deschide o perspectivă interesantă și utilă. Dealtfel, această carte, fără a fi una de „pură erudiție științifică”, se înscrie în orientarea generală a istoriografiei românești actuale și dacă, în cîntecul de laudă adus adesea înaintașilor noștri, imaginația lui I.C. Drăgan a căpătat frîu liber uneori în prezentarea figurilor lui Dromichete, Burebista sau Decebal, aceasta nu a împiedicat cu nimic fondul științific propriu-zis, riguros respectat, avînd în schimb căldura firească a unui adevărat patriotism care îndeamnă un public foarte larg la lectură.

INTERVIUL NOSTRU

**PROFESOR
ÎN AFRICA**

In ultimii doi ani, tovarășul profesor Const. OLARU a predat fizica în unele școli din Guineea. Minați de dorința de a afla ceea ce l-a impresionat mai mult în timpul șederii sale în această țară prietenă, am angajat discuția de față.

— In ce împrejurări ați fost numit profesor în Africa ?

— Așa cum știți, anij din urmă au marcat o puternică dezvoltare a relațiilor de colaborare multilaterală a României cu o serie de țări din Asia, Africa și America Latină. O contribuție fundamentală la întărirea acestor relații au avut-o vizitele tovarășului Nicolae CEAUȘESCU efectuate aici. Ele au prilejuit încheierea unor tratate de prietenie și a unor acorduri de cooperare economică, tehnico-științifică și culturală. Printre aceste țări, se numără și Guineea, unde am cerut să mă duc, pentru a contribui, ca specialist, alături de alți colegi, la dezvoltarea învățământului.

— Cum ați fost primit ?

— Cu entuziasm, pentru că profesorii români se bucură aici de foarte multă încredere. Guvernul guineez ne-a creat cele mai bune condiții de viață și de muncă.

— V-ați adaptat greu ?

— Nu, deși clima este mai umedă decât în alte țări din aceeași zonă și diferă mult de cea de la noi. Organismul trebuie să reziste la alternarea celor două bizoane: ploios și secetos.

— Ne puteți vorbi despre sistemul de învățământ din Guineea ?

— Da. Toți copiii sînt obligați să învețe 8 clase. De aici pot trece la liceu, unde mai urmează încă 4 ani, iar cei mai buni frecventează și clasa a 13-a, care-i ajută să se pregătească pentru examenele de admitere în învățământul superior. Predomină liceele cu profil agricol.

Matematica, fizica și chimia se predau cu ajutorul calculului diferențial și integral. Clasele de studiu sînt organizate pe grupe. Se obișnuiește să se dea o notă pe grupă, ascultîndu-se un singur elev. Această metodă îi determină pe toți școlarii să se pregătească temeinic pentru a reprezenta cu cinste grupa respectivă.

— Dar despre relația profesor-elev ?

— Relațiile dintre elevi și profesori sînt foarte apropiate. Elevii con-

duc și desfășoară toate activitățile din școală și din afara școlii, iar profesorii îi ajută și îi îndrumă efectiv.

— Tinerii au organizații politice ?

— Am remarcat o intensă activitate politică, profesională și culturală a tinerilor guinezi. Ei sînt fideli liniei politice a președintelui Ahmed Sekou Toure, politică menită să contribuie la lichidarea subdezvoltării țării, la ridicarea acestui popor harnic și talentat.

— Vă mulțumim pentru aceste prețioase informații și vă dorim noi succese în activitatea dumneavoastră !

Interviu realizat de :

Lidia PRUNESCU, anul IV C
Margareta BAHAMAT, anul III A
Gabriela TEODORESCU, anul II C

Din comorile artei negre : un bust din eben (abanos):

Prin cei dintii ani ai celui de al treilea deceniu, îmi încrucișam drumul cu un tânăr chipeș, de o distinsă eleganță vestimentară, despre care știam că este domnul **Constantin Apostol**, profesor de limba română la ciclul B, la Liceul „Unirea”, pe când eu, uceniceam, elev nătâng, în cursul inferior, la ciclul A.

Îl vedeam dimineața la ore și-i trimiteam salutul meu anonim, nu numai ca de la elev la profesor, dar și de la cititor la scriitor, pentru că în acei ani îi citisem în revista „13” câteva nuvele pe care le publicasé acolo. „13” apăruse prin anii 1933—1934, sub conducerea poezilor Alexandru Călinescu și Pavel Nedelcu și în paginile ei a debutat printre alții, cu un sonet, Ion Frunzetti. Constantin Apostol a publicat aici nuvelele: **Trepte, Răsturnări, Zig-Zag, Vizită la cimitir și Mesaj**, semnînd **Apostol Fulga**. Tot sub acest nume i-a apărut cîțiva ani mai tîrziu romanul „**Alteva**”, carte de mare succes în epocă, care a primit premiul Editurii „Adevărul”, prin votul unei comisii de premiere din care făceau parte, după cîte îmi amintesc, Mihail Sadoveanu, Rebreanu, George Călinescu și alții. Era în anul 1935, cred, și apariția romanului premiat a fost un adevărat eveniment literar. Pe scriitor însă n-am reușit să-l cunosc decît mult mai tîrziu, acum cîțiva ani cu ocazia unei șezători literare la Focșani. Nu știu de ce, dar în preajma lui Constantin Apostol mă simt și acum tot elev și nu-i pot spune decît „domnule profesor”. Peste fascinația admirației pentru scriitor se așază imaginea de demult, — chipul tînărului profesor, distins și elegant. În vremea războiului, a publicat un alt roman „**Fericirea nu are istorie**”, iar în 1969 și în 1971, două romane: „**Amarul singe al strugurilor**” și „**Război cu zurgălăi**”. Este o frescă balzaciană a lumii viticultorilor din Odobești, ale căror destine autorul le urmărește pe parcursul cîtorva generații. Primelor două volume le vor urma alte cîteva, completînd astfel o galerie de tipuri pitorești care au făcut specificul unei lumi aparte, aceea a podgorenilor, lume în care Constantin Apostol a trăit și pe care o cunoaște atît de bine.

★

Tot prin anii de după 1930, într-o seară, la o ședință a Ligii Culturale, a citit versuri un tânăr înalt, un tânăr pe care îl vedeam în fiecare zi prin vitrinele mari ale unei farmacii, îmbrăcat în halat alb și meșterînd printre flacoane, borcane și sticle. Mai tîrziu, un văr al său cu care

Scriitori
focșăneni
de ieri
și de azi (VI)

Constantin Apostol,
Virgil Huzum
și Elena Iosif

VRANCEA LITERARĂ

eram coleg mi-a împrumutat o plachetă de parodii „*À la manière de...*” o carte cu excelente parodii după marii noștri scriitori.

Curînd după aceasta, **Virgil Huzum**, pentru că despre el este vorba, a venit pentru o bucată de timp suplinitor la catedra de limba franceză în locul asprului profesor I.P. Rădulescu-Rîmnîc, care fiind ales deputat a trebuit să stea cîteva luni la București. Noul nostru profesor făcea ore foarte frumoase, că ai fi vrut să nu se mai sfîrșească ora, iar Rădulescu-Rîmnîc să rămînă pentru totdeauna la București.

Încurajat de blîndețea noului nostru dascăl, am îndrăznit să fac să-i parvină tot prin colegul Ionel Andoniu, vărul său, un caiet cu cele dintii versuri pe care le-am scris în viața mea. După cîteva zile, l-am primit înapoi cu cîteva cuvinte încurajatoare, cu recomandări de lectură și cu urări de succes.

În anii care au urmat, i-au apărut volumele „**Bolta bizantină**” și „**Zenit**”, volume cu care a devenit apoi membru al Societății scriitorilor români, care l-au consacrat și care l-au impus în poezia epocii. Acum cîteva ani i-a apărut la Editura „Cartea românească” un masiv volum de versuri, „**Mirajul sunetelor**”.

★

Cel care cîndva se va încumeta să alcătuiască o antologie a scriitorilor vrînceni, va trebui să consemneze în paginile ei și numele unei poete care prin anii '37—'38 a publicat o elegantă plachetă de versuri în vechea Editură „Cartea românească” intitulată semnificativ „**Confidențe**”. Poeta se numea **Elena Iosif**, iar volumul său a fost primit cuviincios de critica literară a epocii, Pompiliu Constantinescu, dacă îmi aduc bine aminte, i-a consacrat un articol elogios în revista „Vremea”. Pe autoare, care s-a stins din viață acum vreo zece ani în București, unde se strămutase, am cunoscut-o în 1942 cu prilejul unei șezători literare ținute la Teatrul „Pastia” unde a citit versuri din volumul său. A fost institutoare la o școală primară din Focșani, ca și soțul ei, institutorul Petre Iosif, o figură distinșă a învățătorimii vrîncene și care, împreună cu un alt institutor vrîncean, Traian Belcescu, a editat ani de zile reviste ale corpului didactic.

Ion Larian POSTOLACHE

(Va urma)

FOȘTI ELEVI AI LICEULUI

VALENTIN I. POPESCU

(PROMOȚIA 1927)

Aforisme și însemnări *)

— *Înțeleptul își îngreădește dorințele cu gardul posibilităților.*

— *Ca să omori musca de pe frunte, nu dai cu ciomagul în cap.*

— *Cînd marea-i liniștită, toate corăbiile ies în larg și toți sînt curajoși.*

— *Modestia unora e ca voalul cadinelor: să pară mai mult decît sînt.*

— *Nu e nevoie de o herghelie de cai, ca să transporti o căpiță de fîn.*

— *Nu lăsa patima să te încingă, căci focul e mai greu de stins cînd e mare.*

— *Respectarea cuvîntului e garanția caracterului și amîndouă valoarea morală a omului.*

— *N-o face pe viteazul față de unul cu mîinile legate.*

— *Uneori, capacitatea și munca sînt etichetate drept noroc.*

— *Răul are memorie mai bună decît binele.*

— *Sînt unii care se odihnesc și după ce nu au făcut nimic!*

— *Activitatea depusă cu plăcere te face să simți mai puțin neajunsurile ei.*

— *Friul dorințelor asigură realizarea nevoilor.*

— *Cînd ești sclavul obiceiului, nu-ți mai recunoști defectele.*

— *Ce s-ar alege de iederă fără zidul protector.*

— *Pasiunea înflăcărează, patima arde.*

— *Nici un dar nu poate egala, scînteia din ochii recunoscătorului.*

— *Rudele sînt prieteni pe care ți-i impune viața; prietenii sînt rude pe care le alegi tu.*

*) Din volumul *Picături*, în curs de pregătire.

Pe drumurile patriei

(urmare din pag. 679)

tat locurile cu elevi ai clasei a VII-a B și ai anului II.

Excursia a început cu aproximativ douăzeci și patru de ore înaintea datei stabilite, când am fost cuprinși de emoția plecării. Pregătirile ce se făceau, planurile, nelipsitele povești ale părinților, toate aveau darul să ne facă să exagerăm lucrurile închipuite în toate ocaziile, să simțim cu adevărat apropierea necunoscutului și a marilor surprize.

4 aprilie, orele 12,30. „Echipajul“ s-a urcat în trenul ce îl va purta spre țărături de vis, „de vis“ într-adevăr, pentru că în compartimente toți călătorii dormeau sau au încetat să doarmă când am intrat noi. Împrăștiindu-ne în căutare de locuri în trei vagoane, treptat ni s-a mai redus entuziasmul moleșit de temperatura aproape ucigătoare care creștea vertiginos și mai ales de liniște. După ce am trecut acest „punct mort“, neprevăzut în programul nostru, totul a reintrat în normal: adică se omora timpul cu ce se putea: se asculta muzică la aparat sau la chitară, se povesteau cărți, întâmplări, anecdote, se discutau probleme în care existau mai multe sau mai puține prejudecăți.

După mai bine de 4 ore de „activitate“, am coborât în gara orașului Brașov, la o oră destul de matinală — 5.

Dacă ne-a impresionat istoria orașului sau prezentul lui, putem spune același lucru și de priveliștea ce se întindea în spatele nostru. Cu o singură deosebire: nu era vorba de un trecut sau prezent, ci de o uimitoare stabilitate și măreție. Așa că am fost îndreptățiți să ne petrecem toată după-amiaza aici.

Pentru un pasionat excursionist, cel mai mare dușman este vremea rea. Într-o asemenea situație ne găseam a doua zi când am constatat că deasupra Brașovului se războiau norii, iar locuitorii se alegeau doar

cu picăturile de ploaie și cu inevitabilul noroi.

S-a petrecut apoi un lucru destul de ciudat, cel puțin pentru noi, focșănenii: a început să ningă. Ne găseam în acel moment în stația autobuzului cu destinația Poiana-Brașov. Treptat, ninsoarea a sporit așa că frumoasa și mult apreciată stațiune a Carpaților noștri se înveșmîntase în alb. După o strașnică bătaie cu zăpadă, alungați de frig și ceață, am poposit la hotelul „Alpin“, unde ne-am petrecut toată dimineața.

După-amiază, aveam să atacăm un nou punct de pe itinerarul nostru brașovean: celebra Biserică Neagră. Impresionează aici întregul ansamblu: imensitatea sălii, mărețele bolte, simetria și sobrietatea băncilor ce ocupă parterul, apoi locurile speciale ale reprezentanților breslelor, în care erau împărțiți vechii locuitori ai orașului, și care au donat sume importante și alte bunuri.

A doua zi, am plecat cu un autocar spre Sibiu. Aveam soare, voie bună și mai ales un ghid experimentat ce ne-a ajutat în cunoașterea traseului. Astfel cea mai importantă localitate întâlnită a fost Codlea, așa-numitul „oraș al florilor“. Tot aici am văzut statuia lui Badea Cârțan, cel care a adus flacăra culturii pe aceste meleaguri și care și-a îndeplinit o dorință greu de realizat pe atunci: vizitarea Columnei lui Traian.

Întregul peisaj era dominat de înălțimile albe ale Făgărașului iar la poalele munților puteai admira verdele crud, albul mat al florilor, negrul pământului răscolit de pluguri și verdele discret al majorității locuințelor.

A urmat apoi Sibiul, Dumbrava Sibiului și o scurtă incursiune pe Transfăgărășan. Aici am vizitat mult apreciatul muzeu Brukenthal, care reunește în saloanele sale importante mărturii ale istoriei poporului nostru, frumoase costume naționale din diferite regiuni ale țării și galeria de artă în care sînt păstrate cu grijă picturi create de cei mai de seamă artiști români și străini.

La Sinaia, am admirat o vastă panoramă de la Cotele 1400 și 2000, de unde a coborât fiecare cum a putut: pe picioare, pe spate sau invers, în funcție de posibilități...

La întoarcere, trenul avea să transporte și... vagoane de impresii, din care v-am împărțit câteva.

Agatha Bacovia -
Măstru 1977

20 de ani de la moartea poetului Bacovia

De vorbă cu doamna AGATHA BACOVIA,
soția poetului

fost aduse înapoi, spre marea satisfacție a miilor de vizitatori ai locului unde a trăit și creat poetul.

— Micul grup de elevi, condus de profesorul Petrache Dima, care v-a vizitat ultima oară, a rămas profund impresionat de bustul lui Bacovia, așezat în mijlocul curții, operă expresivă, dar necunoscută pentru ei.

— Bustul este executat în 1964 de marea noas-

Printre plăcutele îndatoriri nescrise pe care prestigioasa revistă a Liceului „Unirea” din Focșani le încredințează prietenilor ei, se numără și aceea de a îndeplini anumite mandate în numele cititorilor și redacției.

Intrucât emoționanta, dar

prea scurta întâlnire a unui grup de elevi focșăneni cu doamna Bacovia, după ora de închidere a muzeului, a lăsat întrebări ascunse în traista curiozității și, cum obligațiile sfințitului de an școlar ar face cu neputință reeditarea acestor vizite, am devenit, la cere-

rea redacției, reporter ad-hoc al „Revistei noastre”.

Acest mandat mi-a făcut o dublă plăcere: de a-mi prilejui revederea cu o veche și minunată prietenă a familiei și de a fi folositor revistei, al cărei prieten mă consider cu mândrie.

— Reluăm dialogul, doamnă Bacovia, de la punctul unde întirziații dv. oaspeți l-au lăsat. Și, decarece, între timp a survenit cumplita încercare seismică, elevii focșăneni doresc să cunoască felul cum dumneavoastră și muzeul ați trecut prin acele clipe grele.

— La cei peste 80 de ani ai mei sînt călită cu astfel de întâmplări, așa că am trecut cu bine prin cutremur, iar modesta casă a lui Bacovia, aflată într-un cartier muncitoresc mai puțin afectat de cutremur, a rezistat de minune. Dintr-un exces de grijă al autorităților culturale, era cît pe aici ca muzeul să dispară. În clipa cînd toată lumea s-a convins că modesta casă a lui Bacovia este mai solidă și mai puțin afectată decît impunătoarea clădire menită să strîngă tot ce e mai interesant de prin muzeele orașului, obiectele de patrimoniu național aparținînd lui Bacovia au

tră sculptorița Milița Pătrașcu și-l reprezintă pe poet la anii marilor împliniri artistice. Bustul realizat din imaginație, pe baza unor fotografii, exprimă, după mine, o perfectă intuire a trăsăturilor spirituale ale poetului. Pe mulți i-au surprins liniștea, decontractarea fizionomiei, în dezacord cu faciesul crispat, chinuit sub care l-au prezentat alți artiști. Milița și-a dat seama că această liniște iradiază din interior și că ea dă adevărată noblete figurii poetului. Personal, o apreciez ca pe cea mai reprezentativă efigie bacoviană.

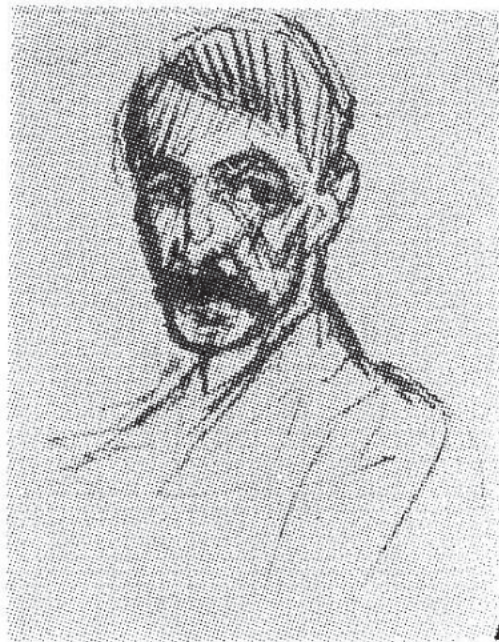
— Sperăm că ați primit „Revista noastră” și ați judecat-o cu ochiul dublu, vigilent al scriitorului și profesorului.

— Revista are un conținut bogat și interesant. Găsesc că ideea de a lua interviuri unor personalități, deschide orizonturi mai largi elevilor,

ncolo de limidele ferestre ale școlii și ale marșalelor. Am apreciat, de asemenea, grafica înjijită a revistei care aspiră — continuând tradiția deschisă de I.M. Rașcu — să devină o revistă nu numai a școlii, dar și a întregului oraș, a tregii spiritualității vrâncene, ceea ce nu e de c rău, chiar dacă vi s-ar putea aduce imputa-a că vă depășiți atributele de revistă școlară, risă de elevi, pentru uzul strict al elevilor. În nd și elevii evoluează, și de ce nu le-am da tisfăcția să se laude cu o revistă care concu-ază în maturitate și calități pe cele scrise și nduse de mături ?

— O întrebare indiscretă, doamnă Bacovia. că ați fi din nou profesoară de română (știm ați profesat cu strălucire mai bine de trei de-nii) ați fi de acord să predați viața și opera i Bacovia așa cum sint prezentate ele în actua-manual ?

— Categoric, nu ! Constat cu tristețe că Baco-a rămâne la fel de neînțeles sau mai de grabă ost înțeles ca și acum 30—40 de ani. Nu știu ce autorii de manual se străduiesc să intere-teze altfel o existență care prin tragismul ei terior este atât de simplă și de demnă, și să losească poeziile lui Bacovia ca experiment ntru demonstrarea esteticii simboliste. Baco-a nu a fost exhibiționist și nici poet de „școa-“. În 1906, când scria prima formă a poeziei

Autoportret

„Plumb“, el nu citise „Poemele saturniene“ și nu cunoscuse pe simbolisti. El este un poet care anticipează și depășește un anumit curent. Nu s-ar putea explica popularitatea mereu sporită a lui Bacovia la noi și în străinătate (e tradus în 36 de limbi), dacă ar fi fost încătușat într-un curent literar de mult depășit care nu mai spune nimic sensibilității moderne. „Fiorul“ nou al poeziei bacoviene trebuie găsit în zone mai profunde ale vieții și creației.

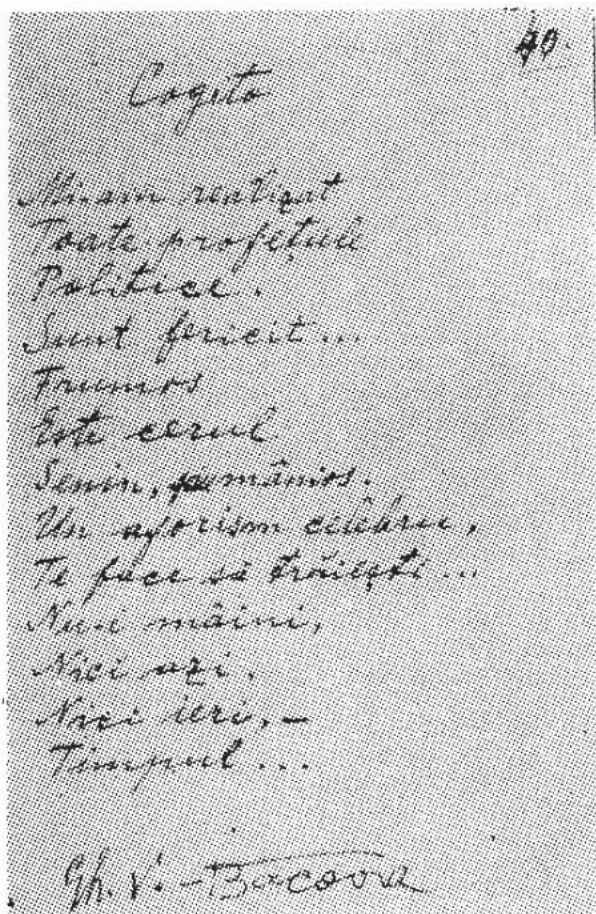
— Ce aveți să ne spuneți în legătură cu comemorarea a 20 de ani de la moartea lui Bacovia ?

— Nu pot decât să mulțumesc organelor de partid și de stat, Uniunii scriitorilor pentru impresionanta comemorare a lui Bacovia, care a fost la înălțimea numelui și renumelui său. M-am convins, o dată în plus, că prin scurgerea anilor gloria poetului crește. Popularitatea lui Bacovia înseamnă triumful simplității — rod al decantării și sublimării artistice care preface poezia în esențe eterne.

— În sfârșit, proiectele dumneavoastră de viitor, doamnă Bacovia.

— Poezia încă nu m-a părăsit și o slujesc cu aceeași bucurie ca și în tinerețe. Așa că voi oferi cititorilor mei un nou volum de versuri. Mi-am continuat, de asemenea, seria memoriilor. Primele două volume au apărut mai demult pe piață. Am predat editurii volumul al III-lea, care cuprinde ultimii ani ai poetului și finisez volumul al IV-lea care va fi o privire de ansamblu asupra operei și posterității poetului în incidența aniversării a 20 de ani de la moartea sa.

— Vă mulțumesc, doamnă Agatha, și vă exprim toată grațitudinea prietenilor focșăneni !

După ce am luat Marele Premiu, cred, să-mi aduci încă unul la f

Mariana Kovacs

Gabriela Moise

multă lume. Numărul mare de spectatori este dovadă că filmul a plăcut, că este interesant și și atinge scopurile.

George CIRLOMONESCU, anul II E: Cum vedeți dv. contribuția cinematografului românesc la realizarea epopeii naționale?

Ion Popescu-GOPO: Până acum se făcea planul pe un an. În cadrul unei întâlniri cu cineștii, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a sugerat ideea alcătuirii unui plan tematic pe 5 ani, în care să eșalonăm problemele importante în ordinea priorității lor. Acest plan se împarte pe mari categorii: epopee, filme de actualitate, filme inspirate din activitatea partidului și filme pentru tineret. Și aici se aplică tot felul de genuri: comedia, aventura, drama etc.

Dintre filmele de epopee amintesc: „Buzduganul cu trei peceți”, dedicat lui Mihai Viteazul (în rolul eroului de la Călugăreni apare Victor Rebengiuc, iar accentul se va pune pe unirea Țărilor române), „Eroi au fost”, un serial pentru T.V. în patru episoade, despre independență, în regia lui Nicolaescu, Doru Năstase și Vitanidis și cu participarea celor mai buni artiști români: un film consacrat răscoalei din 1907, în regia lui Manole Marcus și altul — tot în fază de pregătire — despre Vlad Țepeș, în regia lui Doru Năstase.

ate de **Mihaela POPESCU, anul II C:** Aseară, la pre-

DIAL

La 25 ianuarie 1977, elevii Liceului **ION POPESCU-GOPO**, venit în orașul nostru grație a județului Vrancea, pentru a participa la „găstea”, producție a Casei de filme 4, Dintre Maria Popescu, Mircea Bădălan și Atanasie

Sute de tineri spectatori aflați în sală re deosebit de călduroasă. Cuvântul de salutare a fost pronunțat de profesorul Ștefan Ștefan, directorul liceului. Autorul „Scurtă istorie a animatiei”. Al doilea moment a fost prezentat de redactorii „Revistei noastre” au pus în de-

mieră, spuneți că țineți foarte mult la „Poveștea dragostei”. Ați putea să ne explicați?

Ion Popescu-GOPO: Mă îmi place, de fapt, tot ce faci. Dar la acest film îmi plac câteva lucruri, în mod deosebit: faptul că am descoperit în Ion Creangă, după părerea mea, primul autor de romane științifico-fantastice. El a scris „Poveștea porcului” în 1878. Tot atunci a fost publicată în „Convorbiri literare”. Mi-au plăcut foarte mult trimiterea să pare le-a făcut el în basm: ideea că un Făt-Frumos — fermecat creștea într-un an din altul în zece — aceasta este o imagine foarte clară a teoriei relativității și a calculului timpului în diferite spații; faptul că

u, la Cannes, mama mi-a spus: „Da fel, iar de miine tu să-l saluți întâi

Mihaela
Popescu

Gabriela
Teodorescu

ALOG

ului „Unirea“ s-au întâlnit cu artistul emerit
nostru la invitația Întreprinderii cinemato-
participa la premiera filmului „Povestea dra-
Dintre realizatori, au mai fost prezenți: Ana
siasie Toma, producător-delegat.

sala de festivități au făcut oaspeților o primi-
le salut a fost rostit de tovarășul profesor N.
Scurteii istorii“ a prezentat cîteva din tainele
nt a avut loc în sala de lectură a școlii, unde
n dezbateri aspecte ale filmului românesc.

es- personajul acesta era straniu și putea să facă
niște lucruri neobișnuite; faptul că era luat pe
sus de un vârtej, nu dispărea ca o zîină ferme-
cată; apoi fata nu-l căuța peste nouă mări și
nouă țări, ca în celelalte basme, ci pleca în altă
lume. Ciocîrlanul — la noi în film, Cici — co-
boară într-un fel de peșteră, unde găsește ceva
de aur. De aici s-a născut ideea unui stup de
albine. Aceste insecte fără butoane, fără televi-
zoare și tot felul de aparate sînt simbolul unei
societăți altfel alcătuite decît pe pămînt. După
unii, albinele sînt singurele insecte extraterestre.
a Avînd o concepție de organizare stranie, formează
că mează o societate inversată și puțin comică. Plă-

cereșă mai e produsă și de amestecul desenului
animat cu actorii. Am folosit mai puțin vedete
în răsunset și am adus forțe mai proaspete. Fil-
mul e bun și pentru cei mici, dar și pentru cei
care vor să gîndească. E un fel de analiză, zic
eu.

Mariana KOVACS: Spuneți mai înainte că
vă scrieți singur scenariile. Ne-ar interesa rapor-
tul film-literatură.

Ion Popescu-GOPO: Cinematograful este o
formă de prezentare a unui conținut. Sînt unele
conținuturi care se potrivesc perfect unor forme
și sînt unele, foarte rare, care nu pot fi mu-
tate. De exemplu, am încercat să-mi imaginez,
după ce am văzut trei filme după „Corbul și
vulpea“, cum aș putea să fac în desen animat
aceleși subiect și am ajuns la concluzia că este
imposibil. Vă asigur că m-am chinuit. Fabula
aceasta este perfectă numai în versuri. Există
conținut care nu poate fi transformat nici în
balet, nici în muzică, nici în cinematograful
în desen animat. Poate fi prelucrată tema, dar nu
poți să faci un cioroi care scapă cașcavalul din
gură și vulpea care rîde și zici că ai făcut fabu-
lă. Este imposibil. Unele romane sînt stricate în
film. Adică zici: mai bună este cartea decît fil-
mul. Și sînt situații inverse: mai bun este fil-
mul decît cartea. Deci, unele conținuturi se pre-
tează la cinematograful și, cîteodată, se desăvîrșesc
astfel, altele nu. Cinematograful se scrie cu i-

magini.
încît să
altă din
te cuvînt
moșe, c
o mișcar
durața d
cuvînt. A
vorbeas

Reveni
am făcu
lui Hara
și nu „P
lui scrii

Violet
tă filmu
mă?

Ion Po
te aceea
prezenta

Din p
genul ac
fac foar
proape u
să faci
fost ieri.
mină ac
momentu
documen
cu filmu
litate. E
ră.

Fața
lumea și
ceastă i
tastică“.

Gabrie
despre
creația l

Ion Po
nicerii, a
de deser
tare. Pe
greu de
torii foa
lescu, ca
coleg la
am înv
dulescu.
se ocupa
care pub
au deven

Dacă vrei să te antii pe portar!"

magini. De aceea trebuie să fie scris în așa fel încât să dispară, să renunțe la aibă o altă dinamică. Serenitatea în care nu sînt folosite cuvintele, marile gesturi, momente foarte frumorse, dramatice, care se fac aproape fără nici o mișcare. Filmul „S-a furat o bombă” care are durată de o oră și jumătate este fără nici un cuvînt. Aici totul se înțelege fără ca nimeni să vorbească.

Revenind la Creația, vreau să vă spun că eu am făcut „De-aș fi Harap-Alb” și nu „Povestea lui Harap-Alb”, am făcut „Povestea dragostei” și nu „Povestea prieteniei”. Deși lucrările marelui scriitor sînt încă în așteptarea tuturor.

Viola BRAN, anul II C Cît și cum reflectă filmul remănesc față văzută și nevăzută a lumii?

Ion Popescu-GOPO: Filmul reprezintă o parte din ceea ce a fost filmat de actualitate, de a reprezenta viața noastră de astăzi.

Din păcate, nu avem filme foarte reușite în genul acesta. Întîi și întîi, pentru că filmele se fac foarte greu. Turnarea unui film durează aproape un an de zile în ziua în care te apucă să faci film despre actualitate, actualitatea a fost ieri. Interesant este să faci filme care să rămîină actuale, adică să reprezinte epoca noastră, momentul în care trăim. Tîm confundăm filmul documentar, care are ca realitate așa cum este, cu filmul artistic, care prelungește această realitate. Este diferența dintre documentar și ficțiune.

Fața nevăzută a lumii este ceea ce gîndește lumea și nu trădează direct și măsoară. În această idee, am construit filmul „Comedia fantastică”.

Gabriela MOISE, anul III B Ce părere aveți despre noul val de animatori români și despre creația lor?

Ion Popescu-GOPO: La început, au fost pionierii, amatorii, cei care încercau să facă filme de desene animate, cu mijloace foarte rudimentare. Pe vremea aceea, un aparat de filmat era greu de găsit și de întreținut. Dintre desenații foarte cunoscuți, amintesc pe Pascal Rădulescu, care ilustra „Universul copiilor”. El a fost coleg la Arte frumoase cu tatăl meu. De la el am învățat să desenez. Tatăl meu, Pascal Rădulescu, Vigot Liviu, Hermeneanu Iulian, care se ocupa mai mult de partea tehnică, Matty, care publică „Una pe zi” în „România liberă” au devenit regizori. Cei care făceau animație au

Atanasie
Toma

Mircea
Bogdan

prezent. Avem foarte buni desenatori și regizori. Nu pot să vi-i spun pe toți. Amintesc pe cei care-mi plac: Nell Cobar, Sirbu, Sabin Bălașa, care e pictor în primul rînd ș.a.

Atanasie TOMA: Gopo nu este numai regizor și autorul total: omul care scrie scenariul, îl transpune pe peliculă, gîndește filmul, desenează, joacă. El a venit în cinema, plecînd de la desen. Este — după părerea mea — singurul regizor de la noi care stîrnește opinii contradictorii. Se întîmplă cu Gopo un fenomen ciudat: părerile sînt împărțite, de la foarte bine, pînă la unde vreți dv. Istoria artelor a dovedit că acesta este apanajul creatorilor autentici, adică de a crea opere controversate, discutate, contestate de unii. Și de aici începe marea artă, adevărată artă. Ești artist mare cînd crezi nu pentru ieri, azi sau mâine, ci pentru totdeauna. Opera lui Gopo nu se înscrie numai în nevoile imediate ale societății noastre, ci într-o problemă universal-umană, a epocii în care noi trăim. Să ne gîndim la filmele lui artistice: „S-a furat o bombă”, unde se atrage atenția asupra pericolului creat de nebunia înarmărilor, „Pași spre lună”, care tratează tema spațiului și timpului. „Comedia fantastică”, „Povestea dragostei” etc. El este național, dar și universal în același timp.

Ion Popescu-GOPO: Aș vrea ca la această întîlnire să și cîștig ceva. Mi-ați pus întrebări și v-am răspuns. Acum vreau să vă întreb: cum vă faceți dv. filme sau cum ce fel de filme ați vrea să vedeți? De asemenea, m-ar interesa părerile dv. despre filmele vizionate. Puteti vorbi despre calitățile, dar mai cu seamă despre

(Continuare în pag. 695)

OPINII

S-a născut la 13 august 1943, la Tarutino.

A publicat volumele de versuri: „Țara bărinului fotograf” (Editura „Eminescu”, — 1979) și „Lupoaița albă” (Editura „Cartea românească” — 1976).

În curs de apariție: „Jurământ pe apă vie” (Editura „Junimea”).

Este membru al Uniunii scriitorilor din R.S.R.

Elegia semnului din chihlimbar

*În cheagul stins de chihlimbar
Aripa păsării întârzie,
Incinerată ca o altă lume
În viața și în moartea lui de stea,
Cavoul dulce-al părăsirii amare
Pe ceruri strălucea ca un calvar
Și oamenii, de veacuri, își tot
spuneau că-i luna*

*Cheagul etern din vechiul chihlimbar
În el se-nmiresma aripa dragă
De-un mir mai fragil, ca un chip
frumos*

*Și peste mări, când marea-l ajungea
Semnul era de galben albatros.
Astfel din arta lunii dureroasă
Deasupra mării, în spre Grecii clare
Corăbii trec cu mirodenii sacre
Și-un semn, de pe pământ, în
chihlimbare*

Prof. CRISTIAN BOOS : EXERCIȚII

Florin MUSCALU

natura e doamnă și trage să moară
se risipește în petale de toamnă
inelează aripi pe degetele văzduhului

vinează cu șoimii pe umăr
unul cutreieră curțile dorului
lucrează la temelia apelor și
filosofia lui se desface în crin
foșnese castanii
se complăce în confuzia de marmură
și vegetal, copac și șarpe, frunză
și fluture, fruct și pasăre
poezia e fecioară cu foșnet de elape
și beteală purpurie
în visul său domniilor Țării Românești
întră-n tablouri de icoane

panoplie și imperiu
traversează
fredonează o romanță și lustruiește
lentile în ceas de amiază
dansează pe șahul leșpezilor
înelându-se demn în fața regelui
și privind galeș drama

schitul românesc e

valsul meridional
se plimba prin Sibiu cu
Radu Stanca
în el defilează frizele, tapiseriile
și piramidele
el e cel ce-amestecă iarba
cu vintul, pagoda cu crinii
fumul se retrage-n horn, aurul întră-n inele
inscripții povestesc de stele,
corăbii cu vele se retrag la
Capul Horn
adjectivul e spațiu

se sparge în cești lucrute cu migală

în poezia lui e de două ori zi
dacă includem bijuteriile
de aceea are nostalgia argintului
când M. se întuneacă, P. ascultă „ca
jese LA drum
M. e sfîșiat între cristalul cimitirului
marin și arșița lui Mallarme
romantism, neosimbolism

în Matei

unul e secretarul lui Pașadia
e lupoaică și „face” poezie
arhipelag
metastază
e nobil de provincie imperială și
hainele lui miros o omăt și scilpese
în anotimp.

A O PARALELĂ POSSIBILĂ

CP N I

Dumitru PRICOP

- natura e mireasă și fecioară
- sparge mugurii zdrobindu-i în tease
- trosnesc spinări de zimbru, oameni tăcuți și bărboși
- e lupul solitar
- albul ascute lama izvorului
- bate la izvorul faptelor și amarul său intră-n pelin
- se scutură anii
- se desface într-o manieră vegetală, în scoarțe concentrice

- poezie masculină cu zvicnet de arbori și cerneală-rășină
- degetele sale lungi ating peretele din spatele casei părintești și patul
- însuși geme
- ocean și fîntină
- umblă
- fluieră haiducește și țese noaptea în prădat
- e dulgherul curții care la peapal se
- fața spre boltă și bate pînă la stea

• adit pe muntele Athos

- tangoul criminal
- bea cu Esenin

- în el curg razele, pădurile și cerul
- patimile rașii

- perfectul compus și vîntul rădăcinii pe verticală
- magazia lui de dulgher e o casă de
- verbe ca un cufăr arabesc
- în poezia lui e de două ori și țese
- dacă socotim și ceața
- setea luminii

- apocaliptici ai satelor românești,
- intră IN vreme
- intră-n pădurea românească și se
- Tolstoi și pulsul lui Dostoievski
- expresionism

• aragiale

- albul e grinda afumată a
- e urs și o vinează
- deltă
- hemoragie
- răzeș și plăies al căruia în
- în timp.

S-a născut la 21 mai 1943, în satul Negrițești, județul Vrancea. Este absolvent al Facultății de limba și literatura română din București, promoția 1969. A debutat în paginile ziarului „Viața nouă” din Galați, iar revuistic în „Tămis” (1964). Debut editorial: „Caietul Editurii Albatros” („Lutul vestit”), 1975.

Cărți în pregătire: „Plătind cu vesnicia” (Editura „Junimea”), „Numele tatălui” (Editura „Albatros”).

Scrisoare mie

Eu nu am gustat polenul copiilor

teribili,

copiii te roagă veni din farme,
se răsturnă, copaci sub cartușe,
brăzdețind-te cu satele în serum.
Eu n-am gustat vîntoșul poezilor

teribili,

plătind în mai recoltele tîrzii,
sub carpeni, peste oameni, lingă

oameni,

puteai să fii sau nu puteai să fii.
Eu n-am gustat polenul copiilor

teribili,

deși mi-s dragi cînd știu să fie duri,
aceasta înseamnă că mai știu să nască
receferii arzînd peste păduri.
Dar mă-ntristează pașii prea devreme
prin încă moartea celor ce au fost.
mă dor gorunii vertebrelor tîrzie,
cînd ochii scurși mai strîngă-năpăst
Și nu știu cum m-ar îndura pînă
de nu i-aș fi pălmăsit în tîrziu
în nopțile cînd te-ai răsturnat
să spună lucruri care sînt

(Urmare din pag. 692)

defecte. Să le spunem lucrurilor pe nume.

Gabriela TEODORESCU: anul II C: Atît la noi, cit și în alte părți ale lumii, s-au făcut puține filme inspirate din viața tineretului.

Ion Popescu-GOPO: Cum ai face d-ta un subiect?

Gabriela TEODORESCU: Nu m-am gîndit.

Ion Popescu-GOPO: Ai vrea să se surprindă psihologia unor tineri — să zicem — văzuți acasă, la școală, pe stradă?

Gabriela TEODORESCU: Da, dar ceva mai deosebit, luat din actualitate.

Atanasie TOMA: Problema tineretului preocupă lumea întreagă. În filmele occidentale, înținem: integrarea tineretului în viață, șomajul, situația intelectualului tînăr care nu găsește loc de muncă, integrarea sentimentală, erotică, însingurarea, alienarea, atitudinea contestatară. Tineretul știe, uneori nu știe ce să pună în loc, dar își dă seama că orînduirea burgheză este perimată. De aceea o contestă. Acestea sînt problemele lor. Care credeți dv. că ar fi temele noastre?

Gabriela TEODORESCU: Participarea tineretului la edificarea socialismului și comunismului.

Alec GAVRILESCU (directorul întreprinderii cinematografice a județului Vrancea): Problemele adolescenților și ale absolvenților care n-au reușit la facultate și care s-au hrănit cu anumite vise.

Ion Popescu-GOPO: Filmul trebuie să trateze nu un fapt banal, ci ceva special. Nu există nici o operă de artă în care nu se spune nimic. Care ar fi cel mai interesant lucru de spus într-un film pentru tineret?

Petrache DIMA: Nu este numai opinia mea ci și a cititorilor, în general: noi avem, de exemplu, prea puține romane notabile închinat cooperativizării agriculturii, pentru că scriitorii, în timpul desfășurării acestui proces, în majoritatea lor, stăteau în București sau în alte orașe. Acolo urmăreau presa și se mulțumeau cu o știruță. Astăzi, dacă ne gîndim la unele filme, sursa lor de inspirație o constituie rubrica „Faptul divers”. Am făcut această remarcă, pentru a arăta că o condiție sine qua non este cunoașterea profundă a vieții și de către scenarist, și de către regizor și de către actori. Și atunci ei vor vedea care sînt, să zicem, problemele majore ale tineretului și ale oamenilor noștri într-o anumită perioadă. Este ceea ce încearcă să facă și în acest moment oaspeții noștri. Deci, spuneți-vă deschis părerile.

Doina NEAMȚU, anul IV C: De multe ori, se pornește de la un eveniment actual, dar el nu este realizat artistic. Din această cauză, multe filme se confundă.

Ion Popescu-GOPO: Este foarte bună observația și foarte bine formulată.

Mircea BOGDAN: Greșeala care se face este să se confundă faptul divers cu neesențialul. A-

**După ce am luat
Marele Premiu,
la Cannes,
mama mi-a spus:
„Dacă vrei
să te cred,
să-mi aduci
încă unul la fel,
iar de mîine
tu să-l saluți
întîi pe portar!”**

(Continuare în pag. 696)

Aspect d'n sală

**După ce am luat
Marele Premiu,
la Cannes,
mama mi-a spus :
„Dacă vrei
să te cred,
să-mi aduci
încă unul la fel,
iar de miine
tu să-l săluți
întii pe portar !“**

(urmare din pag. 695)

dică, totul este divers, cotidian. Dar ce alege cel care face scenariul din cotidian și când cotidianul devine simbolic pentru o anumită etapă. Și Balzac s-a inspirat din cotidian, dar n-a devenit banal. Probleme sînt destule : relațiile dintre părinți și copii, conflictul dintre generații, dorința unora de a ajunge la București sau în alte centre mari, tendința de a atinge rapid o situație nu știu de care etă. Aici e vorba de puterea de discernămint a scenaristului. Filmul trebuie să fie străbătut de un fior dramatic, care să însemne ceva, să șocheze, să intereseze.

Atanasie TOMA : Cînd eram critic de cinema, m-au preocupat două probleme : crearea unei fe-

FOTO

derații naționale a cinecluburilor și introducerea în școală, măcar ca obiect facultativ, a artei cinematografice. Am scris despre ele în „Scinteia tineretului”. Puțini oameni citesc trei cărți pe lună, dar toți oamenii văd cel puțin trei filme pe lună. Și de ce această artă cu o audiență atât de largă nu se învață nicăieri? De ce nu există un ghid al spectatorului de cinema? De acolo ar afla: ce să vadă, ce să rețină, ce să dea la o parte. Numai în câteva școli din Franța s-a introdus, sub formă experimentală, studierea acestei arte.

Mihaela POPESCU, anul III C: Și nouă ni se prezintă filme didactice, dar fără îndrumarea profesorilor nu le putem înțelege.

Petrache DIMA: Filmul nu-i suficient pentru însușirea cunoștințelor.

Ion Popescu-GOPO: Trebuie să se facă o deosebire între filmul artistic și cel didactic. Acesta din urmă trebuie să fie acompaniat de profesor.

Să ne întoarcem la problemele tineretului.

Gabriela MOISE, anul III B: Aș vrea să mă opresc asupra dramei nehotărârii, pe care am observat-o la unii colegi. Ei vor să facă ceva nu din convingere, nu pentru că ar avea o chemare, ci pentru că așa i-au sfătuit părinții, profesorii, cunoștințele.

Ion Popescu-GOPO: Dacă înțeleg bine, aceasta este o idee de modelare și automodelare a tinerului în omul matur, problemă lăsată, uneori, la discreția hazardului.

Gabriela MOISE: Un film este apreciat atunci când, prin comentariu și modul de a gândi, reușește să facă din cotidian și din obișnuit un fapt deosebit. Deci nu prin tratarea unui fapt deosebit trebuie să iasă din obișnuit.

Ion Popescu-GOPO: Mie mi se pare că ar fi foarte interesant de făcut următorul lucru: să venim aici cu un scenariu pe care să-l citim împreună. S-ar realiza un proces al scenariului înainte ca filmul să fie gata.

Atanasie TOMA: Facem filmul „Părinți și copii”?

Ion Popescu-GOPO: Da.

Atanasie TOMA: Promitem acestei ambianțe umane că atunci când avem scenariul ne deplasăm la Focșani că să-l discutăm cu ei? N-ar fi un lucru interesant? Le-am trimite 1-2 exemplare cu 3-4 săptămâni înainte și apoi venim și noi. Ce ziceți?

Ion Popescu-GOPO: Vreți?

Elevii: Da!

Ion Popescu-GOPO: Pentru prima dată, un scenariu va fi dezbătut înainte de a trece la realizarea lui. Vom analiza personajele, le vom face o critică a caracterelor, a conflictului ș.a.m.d.

Petrache DIMA: Să socotim discuția de astăzi prima parte a dialogului nostru?

Ion Popescu-GOPO: Sigur că da.

Petrache DIMA: Vă mulțumim și vă așteptăm cu toată plăcerea!

Contraste

Fotografie realizată de **Maricica Trifan**, din cadrul Cercului foto al Casei pionierilor din Focșani.

Fotografia a fost distinsă cu premiul I la Festivalul național de fotografii artistice al pionierilor și școlărilor, ediția 1976.

MONOGRAFIA LICEULUI „UNIREA” (X)

Cum era sărbătorită în trecut ziua de 24 Ianuarie la Liceul „Unirea” (II)

În 1900, la conducerea Liceului „Unirea” vine Constantin Calmuschi, un director plin de energie și inițiativă, cunoscător al fiecărui petec de pământ din cuprinsul țării, cercetător neobosit al regiunilor de dincolo de Carpați, care erau încă sub stăpânire străină.

Acesta înțelege nu numai să ia măsuri în ceea ce privește conducerea și disciplina școlară, dar înțelege în același timp să dea sărbătorii lui 24 Ianuarie o amploare și un fast deosebit.

Cităm din programul serbării școlare din 24 ianuarie 1900, care are loc „în sala cea mare” a Liceului „Unirea” :

a) Cuvîntarea de deschidere rostită de C. Calmuschi, directorul liceului

b) „În chestia Unirii” — conferință

c) Coruri : „Imnul liceului”, „Hora Unirii”, „Deșteaptă-te, române”, toate executate de formația școlii.

În anii următori, liceul va avea o orchestră bine pusă la punct, cu care nu numai școala, ci și orașul se va mîndri.

În 1901, același director pune să se tipărească o invitație urmată de un program al serbării din acel an. Să-i dăm citire : „Am onoarea a vă face cunoscut că miercuri, 24 ianuarie 1901, ora 9 a.m., va avea loc în sala liceului serbarea aniversării Unirii Principatelor Române, a inaugurării noului local și a patronului liceului, după programul de mai jos...” (Arhivele statului, jud. Vrancea — dosar 8/1901).

După cîte vedem, acum se vorbește explicit de „serbarea aniversării Unirii Principatelor Române” ca prim punct al manifestării. Ideea își făcuse drum și prinsese puternice rădăcini la Focșani.

În program, în afară de discursul directorului și de conferința ocazională a profesorului de istorie, A. T. Marosin, găsim două cuvîntări neobișnuite pînă atunci : cea a lui G. Ionescu-Gion, inspector general al învățămîntului secundar, reprezentantul Ministerului Instrucțiunilor Publice și disertația filozofică ținută de elevul Popescu Eugeniu, „sergent major al școlii” (directorul introdusese în liceu organizația și gradele militare).

În rest, programul mai cuprinde coruri executate de elevii liceului : „Hora Unirii”, „Imnul liceului”, „Deșteaptă-te, române”.

MONOGRAFIA LICEULUI „UNIREA” (X)

În 1902, sărbătorirea zilei de 24 Ianuarie aduce elemente noi care confirmă amploarea luată de această sărbătoare și răsunetul ei în mase.

Mai întâi programul alcătuit de Liceul „Unirea” arată că serbarea se transformase într-un adevărat festival al Unirii.

Manifestarea începea la ora 10,30, a.m. printr-un Te-deum la catedrală, la care participau profesorii și toate autoritățile orașului.

La ora 11, urma — punct nou în program — defilarea elevilor liceului pe bulevardul Școlilor, în dreptul Grădinii publice.

Festivitatea propriu-zisă începea la ora 2 p.m., în sala de solemnități a liceului și cuprindea nu mai puțin de 12 puncte: discursuri (printre care și cel al primarului orașului), coruri etc.

Răspunzînd unui grup de studenți din București, care propuneau în 1902 o serbare la 24 Ianuarie, avînd ca scop stringerea de fonduri cu care să se ridice un mausoleu lui Mihai Viteazul, „eroul care singur a întrupat idealul nostru național”, primarul orașului Focșani se obligă să prezideze această serbare „fiindcă la Focșani, leagănul Unirii Principatelor, ziua de 24 Ianuarie se sărbătorește întotdeauna cu solemnitate” în cadrul Liceului „Unirea”. În aceeași zi fiind aniversarea patronului liceului care poartă numele de „Unirea”, se va da o serbare care se va face cu multă pompă chiar în localul liceului și pentru a cărei reușită noi dăm tot concursul”. (Arhivele statului, dosar 4/1902).

În 1903, directorul Savel Rahtivan se îngrijește de întocmirea celui mai bogat program de pînă atunci dedicat zilei de 24 Ianuarie. În același an, aproape toate școlile din oraș dau serbări în cinstea Unirii.

Începînd din 1909, sărbătorirea evenimentului recapătă proporții naționale.

De la Președinția Consiliului de Miniștri, pornește în 1909 o **Programă** pentru serbarea zilei de 24 Ianuarie, a 50-a aniversare a Unirii.

Cu acest prilej, în sala de festivități a Liceului „Unirea” are loc **un festival școlar**. Festivalul începe încă din ajun (23 ianuarie) printr-o manifestare a Societății de lectură a elevilor liceului, printr-o cuvîntare ocazională a elevului Constantinescu Radu, din cl. a VIII-a, recitări, coruri. În încheiere, „Hora Unirii” dansată de elevi.

După serbare, retragere cu torțe.

A doua zi, are loc sărbătorirea evenimentului după programul obișnuit. Conferința ocazională a fost ținută de directorul liceului, Theodor Iordănescu, avînd ca titlu: „Cum s-a făcut Unirea”.

„Hora Unirii” și „Deșteaptă-te, române” au însuflețit serbarea. Un „amănunt”: s-a cîntat și „Răsunet din Crișana”, „Cor cu solo” de Vidu. Era ca un presentiment al unirii celei mari ce avea să vină.

Din acel an, 1909, Liceul „Unirea” înceta de a fi unica instituție de cultură din Focșani care întrupea actul măreț împlinit la 24 Ianuarie 1859. Înceta de a fi unica, dar continua de a sărbători, an de an, Unirea, cu tot mai mult fast, cu tot mai multă însuflețire.

În 1912, „Liga culturală” se asociază la programa serbării Liceului „Unirea” printr-o cuvîntare ocazională din partea unui membru al ei.

În 1916, cînd se sărbătorește semicentenarul liceului, tot orașul este în sărbătoare. Ministrul școlilor vizitează liceul, iar foștii elevi sînt invitați să participe. În timpul războiului din 1916-1918, Focșanii fiind sub ocupație dușmană, sărbătoarea tradițională de la Liceul „Unirea” nu mai are loc. Ea e reluată începînd din 1919.

Din cele înfățișate mai sus, reiese că, timp de decenii întregi, Liceul „Unirea” a simbolizat, aici, la Focșani, evenimentul înălțător care a avut loc la 24 Ianuarie 1859. Pentru focșăneni, în toată această perioadă, liceul lor s-a identificat cu însăși Unirea.

prof. Gh. CHIRIAC

(Va urma)

Tradiție și înnoire în limba de azi

Acum mai bine de un secol, Eminescu notase în caietele sale o observație rezultată din practica vieții lui tinerești, când, circulând în toate regiunile locuite de români, din Giurgiu la Satu-Mare, de la Botoșani la Timișoara, adunând folclor și cuvinte vechi, populare, a observat totodată că „limba românească este cea mai unitară din Europa”. Omul simplu înțelege pe cel mai rafinat intelectual, de oriunde ar fi: cel din Maramureș se înțelege de minune cu cel din Constanța, ca și țăranul de la Dunăre cu cel din Suceava. Filologii spun că prin transhumanță, prin circulația neîncetată a păstorilor, a maselor de oameni de la munte la mare, din nord spre sud, s-ar fi sudat această unitate admirabilă a limbii noastre. Fondul ei istoric străvechi, de la latini, mereu s-a îmbogățit cu termeni și cu expresii primite de la vecini și așa limba veche și populară a căpătat un pitoresc și

o bogăție de sinonime neîntilnite în alte limbi mai evolute. Iată un mic fragment din Sadoveanu, neîntrecutul povestitor din acest secol: „Căldura lui cuptor era în toi și doream umbra cum dorește cerbul apa de izvor. Zărilor se pierdeau într-o ceață ușoară spre care tremurau și fugeau parcă unde mărunte de lumină. Ogoare omenești stăteau întinse sub soare pe toate costișele și din juru-mi, de pretutindeni, se înălța miros cald de ierburi. Satele erau departe, însă într-o vilcică. Aproape știam o fîntină cu nume bun în partea locului. Dădui pe un drum prăvălatic și zării în față fîntina cu nume bun. Într-adevăr în tot ținutul Botoșanilor nu cred să se afle altă fîntină la fel”. (**Un poet și un filosof**).

Iată un lucru ciudat: deși titlul bucății este modern, cu acele cuvinte noi aduse de cultura mai nouă, cuvinte absente din vorbirca populară, textul întreg citat nu conține decât mărturii ale limbii vechi, populare, în cea mai bună tradiție a graiului obștesc. Dar marele povestitor, ca alți scriitori de seamă ai limbii române ne oferă adeseori o luminoasă sinteză de vechime și noulate

Și... puțină gramatică: METATEZA SINTACTICĂ

În studiile de morfologie și sintaxă a limbii române s-au dat prea puține explicații fenomenului sintactic de „intercalare”, în cadrul unor clase de cuvinte compuse. Unele particularități au fost semnalate și discutate în lucrări de specialitate, dar nu s-a făcut o descriere de ansamblu a structurilor sintactice implicate.

Noțiunea de „metateză sintactică” nu apare semnalată decât de Sextil Pușcariu, în rest circulând sinonime ca: **inserție** (-une), **inserare**, **dislocare**, **intercalare**, **despărțire** etc., care nu se suprapun totuși perfect. Adesea, „metateza sintactică” este asociată cu noțiunea de „topică”, de „ordine a cuvintelor”, ceea ce, în parte, este adevărat. Această idee își are izvorul în faptul că propozițiile (și frazele), în anumite limbi, au o ordine mai mult sau mai puțin libe-

ră, în care variantele obținute prin permutarea diferitelor segmente ale propoziției (frazei) se pot asocia ansamblului (nonordonat) acestor elemente.

Există, fără îndoială, pe de o parte, o **metateză** pe care am putea-o numi **internă** sau chiar **fonetică** (cazurile în care fonemele nu mai apar la „locul tradițional”, de ex: **pădure** se explică prin forma metatezată a lat. **padulem**, în loc de **paludem** etc.), pe de altă parte, o metateză **externă**, căreia convenim să-i spunem **sintactică**, deoarece: a) intervertirea ordinii unor segmente, re poziționarea lor, nu determină alte ocurențe, adică alte „valențe sintactice”, alte calități sau posibilități combinatorii cu celelalte secvențe ale unui enunț și b) nu schimbă invarianta semantică, ci creează doar diferențe stilistice, mici nuanțe, de sens, care, într-o analiză semantică de adâncime, nu pot fi neglijate. S. Pușcariu, fără a da o definiție, notează că în loc de a zice „**poftiră pe cinstiții boieri, cu tot cu cai și slujitori**” (Sadoveanu), se au-

CULTIVAREA LIMBII

În limbajul lui literar, făcînd să trăiască vechile cuvinte populare în schimbul de idei de azi, alături de termenii noi impuși de civilizația actuală. Scrisul literar are puterea cea mai mare de a conserva tezaurul vechi, de a-l ține mereu în actualitate, pentru că el evocă și caracterizează locuri, oameni, întîmplări; statornice; pe de altă parte, viața în mișcare și înnoire aduce cuvinte noi, cu ideile și obiectele noi, — cuvinte și construcții neologice, adesea din limbile romanice, izvorul înnoitor al culturii românești. Iată de exemplu din frumoasele pagini ale lui Geo Bogza recent apărute: „Între piramide, care sînt afirmația supremă a orgoliului omeneș și neant, care e suprema lui negare, mintea mea este ca o vrabie prin care se scurge tensiunea dintre poli; plus și minus ai unei fantastice electricități“. (Paznic de far, 1974, p. 416).

Dar, înnoirea, care e legea eternă a vieții și a creației mai prezintă încă un aspect instructiv: îmbogățirea cu înțelesuri noi, artistice, picturale ale cuvintelor obișnuite prin creația literară populară și a scrii-

torilor inspirați: e o înnoire lăuntrică a cuvintelor, cu adaos de înțelesuri, pe lângă cele obișnuite, care pornește din fantezia și simțirea deosebită, vie, a creatorului de artă literară, ca în această frumoasă strofă din Eminescu, meșterul neîntrecut al cuvintului românesc:

„Iată lacul. Luna plină
Poleindu-l îl străbate;
El, aprins de-a ei lumină,
Simte-a lui singurătate...“

Frumoasele pagini literare ale scriitorilor de azi: Marin Preda, Eugen Barbu, Geo Bogza, Al. Philippide, Ioan Alexandru, ilustrează **puterea de regenerare a limbii vechi în frumoasele imagini poetice**, așa de originale sub un condei inspirat, cum atîtea pagini de știință și de publicistică oglindesc formele înnoirii limbii din nevoile adaptării comunicărilor prin cuvînt la imperativele civilizației moderne. Tradiția veche și înnoirea neîncetată se întretaie mereu în scrisul și vorbirea zilnică care trebuie să fie orientate după acest nobil îndemn al lui Sadoveanu: „Tindeți către un vocabular și un stil care să puie în valoare tot ce e frumos, precis și simplu în limba noastră“.

Prof. univ. dr. Gh. BULGĂR

de foarte des: „...pofțiră... cu slujitori cu tot“, după cum întîlnim: **credeți-mă și crede-mă-ți, faceți-vă și face-vă-ți** etc., cu intercalarea pronumelui înaintea desinenței.

Observația curentă din cele mai multe lucrări oferă o serie de exemple numai din clasa pronumelor nehotărîte și negative și cea a conjugățiilor: **ori la cine, ori pe (în) care, ori sub (la) care, nici pe unul, nici într-un caz, nici de una, fiind însă că** etc., existente în vorbirea familiară și cea populară, ca și în limba mai veche (cu indicația de a fi evitate în limba scrisă), explicabile prin nevoia de expresivitate a vorbirilor. Cu alte cuvinte, aceste dislocări (sau inversiuni) sintactice ar crea sinonimii sintetice diferențiate, fie prin variante stilistice, fie prin variante regionale.

După noi, **metateza sintactică constă în schimbarea raportului distribuțional între elementele unei sintagme**. Altfel zis, metateza sintactică este un fenomen de echivalență gramaticală, de „inversiune sintactică“

specială, în care rămîn neschimbate morfemele, raporturile gramaticale și invariantele semantice, ele apărînd sub o altă „formă gramaticală“, adică în succesiuni diferite, totdeauna grupuri binare legitime. Se înțelege că două elemente sînt echivalente dacă apar exact în aceleași contexte. În cadrul acestor echivalente, există perechi ordonate și neordonate, motivate de factorii lingvistici sau, uneori, extralingvistici.

Să presupunem că avem pronumele nehotărît compus **oricine**, cu varianta dislocată **ori la cine**, disprins dintr-un enunț ca: „La **oricine** te duci, vei găsi înțelegere“. În care la **oricine** poate fi echivalat cu **ori la cine**. Putem spune că la **oricine** este echivalent cu **ori la cine**, pentru că ambele segmente pot apărea în același context. Elementul conectiv este,

Dr. Gh. POALELUNGI,
Universitatea din București

(Continuare în pag. 702)

METATEZA SINTACTICĂ

(urmare din pag. 701)

aici, o prepoziție: **ori la cine, ori cu cine, ori pe cine, ori spre cine** → la **oricine, cu oricine, pe oricine, spre oricine** etc., în fond, un pronume (adjectiv) nehotărît precedat de prepoziție, așa cum trebuie analizat în gramatici. O secvență ca **ori spre ce izvor**, cu adjectivul pronominal dislocat, este echivalentă numai cu **spre orice izvor**, o locuțiune adverbială ca **ori de cite ori** nu poate fi structurată decît cu ordinea prepoziției la stînga: **de oricîte ori** sau **ori de unde** → **de oriunde**, după cum restricția e valabilă și pentru unele locuțiuni adjectivale: **lume de tot felul** → **tot felul de lume** etc.

Iată cîteva **metateze sintactice**, după clasa morfologică și din texte vechi, pentru a se vedea care este ordinea „normală” admisă de româna-standard și care este „devierea” (explicabilă din punct de vedere istoric):

1. pronume (și adjectiv) nehotărîte: **fie către care om, fie la care domnu, fieșu-alu cărui** (cu inserția articolului), **fie cu ce armă, fie de ce boală, fie în ce loc, fie la ce, oare în ce loc, ori la ce, ori pe cine, ori într-a cui parte, ori a cui, ori cu ce, ori de ce fel, ori în ce fel, ori la ce m-ai pofti, ori pe ce, ori pentru ce, ori spre ce, ori sub ce, ori din care parte, ori la care, ori pe care** etc. = **către fiecare** etc.

2. pronume (și adjectiv) negative: **nici cu unul (o), nici de la unul, nici de un folos, nici de una, nici într-o parte, nici pe unul** etc.

3. numeralul: **cîte cu unul (doi, trei etc.), cîte de zece (= de cîte zece), cîte cu doi-trei copii acasă, cîte c-o sărutare, cîte de un an, de cîte două ori, cîte două ori** etc. = **cu cîte unul**.

4. adverbul: **nici într-un chip = în nici un chip, ori de unde = de oriunde, ori pe unde = pe oriunde, deocamdată = cam deodată** etc.

5. prepoziția: **cu fată cu tot = cu tot cu fată** etc.

6. conjuncția: **fiind însă că = însă fiindcă, fiind dar că = dar fiindcă, chiar dacă = dacă chiar, chiar cînd = cînd chiar, chiar cum = cum chiar** etc.

Cu acestea, și multe altele, se pot

face diverse structuri, prin metateza sintactică. De pildă, repetiția prepoziției de metateza și transpoziția unui nominal pot crea următoarele structuri:

a) **mărfuri de orice fel**
mărfuri ori de ce fel
mărfuri de ori de ce fel

b) **orice fel de mărfuri**
ori de ce fel de mărfuri
de orice fel de mărfuri
de ori de ce fel de mărfuri

Cele de mai sus ne demonstrează că metateza sintactică nu se confundă cu inversiunile sintactice de tipul: **prinde-l-voi, duceți-vă-ți, ia-cătă-mă-s, mai îmi dai = îmi mai dai, cele mai de multe ori = de cele mai multe ori, de mai mulți ani = mai demulți ani** etc.

În baza definiției date, se constată că **metateza sintactică** este o succesiune restrictivă de segmente morfemotice care realizează o echivalență între două unități. Ea se realizează prin relații asimetrice, iar atunci cînd se repetă un conectiv (cazul unor locuțiuni prepoziționale) și prin relații simetrice. **Metateza sintactică** se stabilește numai printr-un anumit raport distribuțional între elemente, între perechi ordonate și neordonate. Totodată, se poate vedea că secvențele respective nu creează opoziția **popular** (familiar) **literar** decît pe plan sincron. Apariția lor este rezultatul unei discontinuități în evoluția structurilor sintactice ale limbii române.

Cercetarea diacronică demonstrează că punctul de plecare al **metatezei sintactice** îl constituie inserarea conectivului (în special prepoziției); în momentul în care cele două segmente ale grupului sintactic nu începuseră să se ruleze, termenii componente erau (pentru unii vorbitori, mai sînt) încă simțiți ca unități independente, compusele aveau caracter discontinuu.

Din cele de mai sus, rezultă că permutarea se înscrie printre caracteristicile grupurilor sintactice analizabile. Dacă posibilitățile sînt infinite sau nu, rămîne ca cercetarea istoriei limbii să arate. Este adevărat că, în româna literară contemporană, sînt mai numeroase cazurile în care legătura se face la stînga cu conectivul prepus (și predeterminant), dar, diacronic, interpunerea este determinată.

Un stagiul de perfecționare în Franța mi-a oferit prilejul, în vara anului trecut, să cunosc câteva aspecte ale Burgundiei și, ceva mai bine, capitala acestei provincii istorice, orașul Dijon.

Burgundia de astăzi poate fi comparată cu un cimp de forțe, ale cărui linii converg spre metropola sa istorică, orașul Dijon. În ciuda fluctuațiilor de ordin administrativ „la Bourgogne“ este ținutul ce gravitează în jurul a două orașe: Dijon — capitala provinciei și Beaune — capitala podgoriilor.

Să privești Burgundia doar ca un ținut agricol și viticol este o eroare, căci vocația industrială a ținutului este evidentă astăzi. Dacă orașul Dijon (circa 160 000 locuitori) era renumit în trecut pentru muștarul și turta dulce, preparate după rețete foarte specifice, astăzi sînt implantate aici puternice uzine ale construcției de autovehicule, ale industriei electronice, de mașini agricole și mari laboratoare farmaceutice.

În ciuda vicisitudinilor istoriei, orașul Dijon a păstrat, în cadrul vechii sale incinte din secolul XII, traseul medieval al străzilor și caracterul arhitectonic al epocii clasice, care i-a remodelat aspectul.

După urcarea pe tron a ducelui Filip cel Îndrăzneț și întemeierea minăstirii Chartreuse de Chamol, Dijon a fost, în jurul anului 1400, un centru de prestigiu al artei europene. Aici a lucrat sculptorul de origine olandeză Claus Sluter, ai cărui „pleurants“, de un pătrunzător realism, îi admirăm în jurul mormintului primului duce de Valois, conservat în „Sala gărzilor“, la Muzeul de arte frumoase, instalat în „Palais des Etats de Bourgogne“. Acest palat este dominat de un turn gotic, înalt de 46 metri, construit la porunca lui Filip cel Bun pe la mijlocul secolului XV, martor permanent al Burgundiei ducale, deasupra fațadei clasice a Palatului Statelor, conceput sub domnia lui Ludovic XIV de către arhitectul Jules — Hardouin Mansart.

Cine vrea să aprecieze farmecul vechiului Dijon trebuie să calce cu piciorul străzile sale înguste, cu nume pitorești: la rue du Rabot, la rue de la Chouette, sau care aduc aminte de meseriile practicate acolo: străzile Forjelor, Sticlăriei, Căzangeriei, Împletiturilor de răchită... Poți vedea aici clădiri din epoca go-

NOTE DE DRUM

O provincie franceză, **BURGUNDIA,** și capitala sa, **DIJON**

Imagine din Dijon

tică sau din cea a Renașterii, exaltînd parfumul unor epoci apuse pentru totdeauna.

În jurul anului 1700 au fost întreprinse importante lucrări urbanistice, care contribuie în largă măsură la actualul aspect de capitală provincială al Dijon-ului.

Prin străpungerea străzii Condé și degajările ulterioare a fost creată o perspectivă pînă în fața catedralei Saint-Michel, a cărei construcție, terminată abia în secolul XVII, are încă multe elemente gotice.

Expansiunea actuală a noilor cartiere rezidențiale în împrejurimile lacului Kir, ale colinelor Talant și Fontaine, ale Palatului Congreselor sau de pe șoseaua care duce la Beaune respectă zona centrală, bogată în monumente istorice, care rămîne în continuare centrul activ și atractiv al orașului.

Prof. Tudor TRESTIOREANU

Un erudit eminescolog

ION SCURTU

În evoluția investigării și interpretării biografiei exterioare a lui Mihai Eminescu, Ion Scurtu ocupă un loc distinct, deoarece, timp de un pătrar de veac, s-a aplecat cu minuție și devoțiune asupra manuscriselor eminesciene, relevând aspecte și fațete inedite. Încă de pe băncile Universității din Cluj, editorul **Geniului pustiu** se interesează, în chip special, de destinul uman și artistic al „geniului tutelar al neamului românesc”. Contactul cu știința profesorilor Universității din Leipzig a fost hotărâtor, fiindcă, aici, a deprins, sub supravegherea directă a erudiților cărturari Gustav Weigand și A. Birch-Hirschfeld, metode riguroase, **atomiste** și extrem de eficiente, care i-au îngăduit întreprinderea unor autentice introspecții în fibrele cele mai intime ale omului și creatorului Eminescu. De aici lansează, în ziua de 6 ianuarie 1902, un apel către cei ce l-au cunoscut pe poet și către cei ce posedă vreo mărturie scriptică și iconografică de la el, rugându-i stăruitor să le publice sau să i le trimită spre a le putea folosi în lucrarea sa de doctorat. Dintre cei ce răspund la acest prim chestionar de istorie literară, amintim pe Titu Maiorescu, Ioan Slavici, Iacob Negruzzi, G. T. Kirileanu, N. A. Bogdan și alții. În răstimpul studiilor din Leipzig își întreține colegii și profesorii cu serioase și docte comunicări privind personalitatea fascinantă a lui Eminescu. Memorabilă este conferința din 14 februarie 1902, rostită în nemțește, în cadrul societății științifice **Neu-philologischer Verein** a studenților din orașul multiseclar, al cărui ecou a răzbătut și în spațiul spiritual românesc. În sesiunea din vara anului universitar 1902 își susține teza de doctorat — **Mihail Eminescu's Leben und Proseschriften**, care constituie o valoroasă contribuție pentru exegeza eminesciană. În partea întâi (p. 1-71) Ion Scurtu supune unui sever examen critic tot ce se scrisese pînă atunci despre Eminescu, augmentînd biografia poetului cu date necunos-

cute. Dealtfel, Ion Scurtu credea cu îndărătnicie că „biografia științifice alcătuită este un izvor nesecat pentru istoricul cultural, care știe că o personalitate artistică redă pînă la un punct icoana timpului în care a trăit, ea oferă material prețios psihologului, căci din sufletele complexe și din viața profundă a naturilor selecte se lămuresc o mie și una de cute nebănuite ale tainei celei mari care este omul cu însușirile lui atît de multiple și atît de individuale”. Așadar, orice mărunțiș este adunat cu conștiinciozitate și integrat în parametrii biografiei poetului. În partea a doua (p. 84-149), se analizează proza literară, relevîndu-i-se caracteristicile și importanța deosebită ce o are în devenirea organică a epicii românești. G. Bogdan-Duică într-o succintă prezentare a acestui op, făcea o constatare pertinentă afirmînd că „în teză se spune cum este Eminescu, în biografia românească am dori să ni se arate mai cu stăruință cum devine Eminescu, ce a devenit, cum sporește, din ce izvoare crește riul cugetării sale, nu numai ideile lui, ci creșterea lor, adaosul treptat din cărți, din viață, din elaborarea proprie”. Biografia românească de care amintește G. Bogdan-Duică și pe care Ion Scurtu o anunțase de nenumărate ori, nu a văzut lumina tiparului, fiind distrusă în timpul primului război mondial. Știm că se informa exhaustiv, strîngînd cu grijă și răbdare orîșice amănunt necesar monografiei, pe care o vedea ca o încununare a întregii sale activități de cercetare. În 1903 tipărește un foarte documentat și temeinic studiu asupra **Portretelor lui Eminescu**, în care sînt analizate cu discernămint și rafinat gust estetic cele patru fotografii ale poetului a) 1869, Praga, b) 1880-1883, București — F. Duschek, c) 1884-1885, Iași — N. Heck, d) 1887-1888, Botoșani — Jean Beilig), susținînd că numai cea executată la Praga și București îl reprezintă cu adevărat pe Eminescu, iar ultimele sînt neinteresante, intru-

ISTORIE LITERARĂ

cît au fost făcute fără voia sa. Considerațiile tehnice privind chipul lui Eminescu sînt, în general, exacte și valabile. În urma cercetărilor întreprinse în uriașul material manuscris din Biblioteca Academiei, Ion Scurtu descoperă, printre hîrțile lui Eminescu, dăruite în 1902 de către Titu Maiorescu prestigioasei instituții, romanul **Geniu pustiu**, lucrare compactă, omogenă, alcătuită prin 1869 și dată uitării de poet. Întocmind un istoric al manuscrisului, stabilind posibile similitudini între **Geniu pustiu** și **Sărmanul Dionis**, apelînd la referințe interne și externe textului, Ion Scurtu îl publică în 1904, întregind, astfel, proza literară a lui Eminescu cu încă o piesă rezistentă. Notațiile analitice sînt convingătoare și închid definitiv problema paternității și a valorii intrinseci. În anul 1905 editează un prim volum, din cele trei proiectate și pregătite, de **Scrieri politice și literare 1870-1877**, adevărată crestomație eminesciană. În studiul introductiv își precizează tehnica de lucru și ideile privind activitatea politică, gazetărească și de îndrumare literară și culturală a lui Eminescu. Acest op, întocmit cu meticulozitate și exactitate, a servit multă vreme istoricilor și criticilor literari ca text de bază în emiterea judecăților de valoare. Desigur că, pe lângă proză, articole politice și literare, cugetări și alte materiale ce țin de istorie literară auxiliară, Ion Scurtu s-a oprit și asupra poeziei lui Eminescu, întocmind cîteva ediții, deosebit de valoroase, după criteriile proprii, care au stîrnit nedumerirea unor inveterați eminescologi. Ediția de poezii **Lumină de lumină**, denumită așa după o splendidă metaforă găsită printre manuscrisele poetului, este utilă și interesantă. Fire predestinată cercetării, onest și minuțios, harnic și dornic să știe cît mai multe lucruri despre un subiect investigat, apelînd la diverse modalități de interpretare, Ion Scurtu și-a „aflat în Eminescu un profetic călăuz al propriilor lui silinți, și opera incomparabilului poet nu va putea fi niciodată scormonită fără a recurge la ostenele lui devotate“.

Nicolae SCURTU

SPORT

FELICIA ANTONEAC
campionă balcanică

Atleta Felicia Antoneac, anul I C, Liceul „Unirea“, a făcut parte din lotul național care ne-a reprezentat țara la Campionatele balcanice, desfășurate în Grecia, în primăvara acestui an. Într-o recreație, ne-a acordat următorul interviu :

— *Ce a însemnat pentru Felicia Antoneac Tripolis 1977 ?*

— *Un frumos succes la capătul unei munci duse zi de zi, timp de doi ani. Ca să ajungi la performanță nu-i ușor, iar singura cheazăie este munca neîntreruptă. Echipa de juniori, din care am făcut și eu parte, s-a clasat pe locul I. La individual, eu am ocupat locul IV, la 2 500 m cros.*

— *Ce reprezintă pentru un sportiv un rezultat bun la prima confruntare internațională ?*

— *Bucuria că nu am înșelat încrederea acordată.*

— *Activitatea sportivă constituie o piedică în activitatea școlară ?*

— *Sportul de performanță nu este deloc ușor. Sînt perioade cînd am trei antrenamente pe zi, care însumează 5-6 ore. Aceste eforturi se fac în afara programului școlar.*

— *Te felicităm din toată inima și îți dorim noi succese !*

Gabriela MOISE,
anul III B

DASCĂLII NOȘTRI

Prof. CONSTANȚA NEUBAUER

Să trăiți mulți ani, tovarășă profesoară !

Acum în pragul unei munci împlinite, o floare, un zimbet al tinereții care să vă amintească de noi, cei pe care i-ați învățat minunata limbă a lui Virgiliu.

Era într-o zi de septembrie '74. Bobocii liceeni primeau manuale. Eram și eu printre ei cuprinsă de bucuria vârstei amestecată cu dorința cunoașterii celui de la catedră. Latina era un obiect nou și ne întrebam cine ne va împărtăși din frumusețea și importanța acestei limbi. Venise vremea să ne cunoaștem. Dar nu a fost numai atât. Prin faptul că nu se mulțumea niciodată cu ceea ce ne preda, aducând mereu ceva nou, prin faptul că ne-a insuflat

respectul față de limba strămoșilor, față de muncă, în scurt timp am alcătuit o mare familie. Fiecare oră era un moment al cunoașterii, al schimbului de valori.

În această clipă, cuvintele nu au grai. Aș vrea să pot face ceva pentru acest om, să facem ceva noi, cei pe care i-ați învățat atâtea lucruri și față de care mereu dezvăluiați un exemplu de perseverență, modestie, inteligență, bunătate.

Pulsațiile timpului nu vor șterge frumoasele momente petrecute alături de dascălii noștri. Acum, la încheierea carierei, în numele tuturor elevilor dumneavoastră o urare: Să trăiți mulți ani, tovarășă profesoară, cu sănătate !

Mariana KOVACS
anul III B

MAGISTER

Urmele lăsate de-a lungul anilor de școală de către profesorii noștri sînt ca acele blue prints sau încrustări spirituale de care vorbesc marii gînditori ai lumii. Sînt acele văpăi ce luminează în depărtare anii discipolului și care-l vor ajuta să meargă teafăr pe drumul luminii, al poeziei, al dreptei cărări. Acestea vor forma acel regium donum¹⁾ pe care ni-l dăruiesc cu atîta rîvnă profesorii noștri. Parcă am auzi pe Vergiliu spunîndu-i lui Dante: „Vien dietro a me, e lascia dir le genti“ („Vino după mine și lasă lumea să vorbească“, Purgatoriul, v. 10). Iar elevul ar exclama cuprins de o teamă respectuoasă: „Tu Duca, tu Signore, e tu Maestre“ („Tu călăuză, tu stăpîn și tu maestru“, Infernul, II. 140). Dar profesoara noastră de limba latină ne-a dus și mai departe la Vergiliu, Horațiu, Ovidiu... Nu va ști poate că sub imperiul versurilor lor mi-a stîrnit acel furor poeticus²⁾ care mă înfloară și azi. Sînt adevăratele lacrimae rerum³⁾ de care ne pomenea Vergiliu în Eneida.

Profesoara noastră de latină, prin eforturile sale de a ne preda și învăța o antichitate glorioasă, un Caesar sau un Cicero, a legat un prezent de obîrșia lui, graiul de as-

RELAȚIA PROFESOR — ELEV

- 1) *Ce înțelegeți prin relația profesor-elev ?*
- 2) *Ea se definește numai în cadrul școlii ?*
- 3) *Relația profesor-elev este numai o relație de subordonare ?*
- 4) *După părerea dv., ce aduce în plus relației elev-profesor relația elev-diriginte ?*
- 5) *Conflictul dintre generații poate fi considerat ca o condiție a progresului ?*
- 6) *Ce rol joacă corectitudinea și sinceritatea în relațiile interumane și, implicit, în relațiile elevi-profesori ?*
- 7) *În mod ideal, cum vedeți relația profesor-elev ?*

Mioara LICSandRU, anul II A :

1-6) Celui de la catedră, omului care a venit să ne cultive mintea și să ne educe sufletul, elevul îi este dator cu două elemente fundamentale: corectitudinea și sinceritatea.

2) Da.

3) Categorie, nu, ea este și o relație de colaborare.

4) Relației elev-profesor, relația elev-diriginte îi aduce legătura copil-părinte.

7) Astfel: profesorul să fie exigent atât cu elevul, cât și cu el însuși, iar cel din bancă exigent numai cu el însuși.

Lenuța PĂUN, anul III B :

1) În contextul școlii contemporane, relația profesor-elev capătă contururi și semnificații noi. Este principul școlii active, în cadrul căreia, tinăra generație educată prin muncă și pentru muncă găsește în profesor modelul ideal al formării unei conștiințe înaintate.

2) Ca și în cadrul școlii, relația profesor-elev, în diferite împrejurări, se bazează pe respect și prețuire.

3) Ar fi o interpretare eronată.

4) Concepută ca imaginea unui pă-

rinte, aș putea exemplifica cu însuși dirigintele nostru al cărui atașament, dăruire, tărie de caracter ating perfecțiunea.

5) Generalizând, am putea fi de acord cu această afirmație, dar se știe că tocmai excepția confirmă regula.

6) Sunt determinantele absolute și necesare ale relației profesor-elev.

7) Ca factor activ al edificării noi societăți.

Prof. Mariana NAZĂRIE :

1) Doi termeni ai relației educaționale în școală.

2) Nu. Relația profesor-elev nu se limitează numai la spațiul clasei și la orele de curs, ea se extinde și dincolo de acestea.

3-7) Nu este de a da ordine și a cere ascultare, ci de a fi receptivi, de a propune, de a influența indirect, de a coopera și de a lăsa elevul să-și aleagă drumul său, mergând alături de el însuflețiti de încredere reciprocă.

4) Dirigintele este factorul de coeziune, integrat afectiv în grupul clasei. El orientează acțiunile elevilor, le îndrumă, cultivă spiritul de independență și responsabilitate în muncă.

tăzi al nostru cu începăturile lui, latina. Mai mult, ne-a înfățișat odată cu limba gândirea structurală a filosofiei antice, a poeziei de atunci și conturările stricte ale unui limbaj desăvârșit. Toate acestea au plăsmuit gândirea și frazele noastre juvenile în exprimare. Poate de aceea limba latină s-a păstrat printre pregătirile mele de mai târziu.

Profesoara Constanța Neubauer va rămâne pentru mine și pentru întregi generații de elevi instruiți de dînsa, după cum mărturisea Horațiu în Ars poetica, un laudator temporis acti.¹⁾

Gîndurile noastre de mulțumire nu se vor șterge de-a lungul trecerii anilor înfloriți sau furtunoși ce ne stau în față.

Mihaela DULCU,

studentă, anul II

Facultatea de limba și literatura română din București.

¹⁾ Dar regal.

²⁾ Furoare poetică.

³⁾ Lacrimi pentru lucrurile muritoare.

⁴⁾ Cel care laudă bunele zile de altădată.

★

Văd hotărîrea așternută pe expresia chipului și încerc să definesc însușirile specifice ale unui ansamblu de fibre abstracte numit caracter. M-am înarmat cu curiozitate și-am pornit la drum. Am întrebat fizionomia, tovarășă profesoară, și mi-a răspuns cu amabilitate fermitatea, am cerut apoi părerea gesturilor și acestea mi-au răspuns cu simplitatea unui zîmbet. Apoi vorbele gravitînd în jurul istoriei măreților români, cuvintele dezvăluind rezonanțele atât de vechi, dar vii în noi ale unei limbi anume, mi-au dat satisfacția, nu deplină însă, a cunoașterii. Am cules trăsăturile chipului, continuitatea mișcărilor și expresiile sonore ale gîndirii, iar buchetul lor s-a așezat singur după linia grațioasă a vasului de cristal. Vasul de cristal al muncii împlinite, al mulțumirii suslețești izvorîte din inteligența vie, dintr-o autoritate ce suflă oamenii cu aurul cald al admirației, din calm. Am văzut și uriașa putere de convingere. În fapte. În toate faptele.

Monica PETRAȘCU

anul I F

CRONICA LICEULUI

OMENIE

După cutremurul de la 4 martie 1977, cunoscutul mesager al culturii și literaturii române peste fruntariile țării, poetul și profesorul MIHAIL STERIADE, a dăruit Liceului „Unirea”, în semn de recunoștință pentru rolul jucat de această prestigioasă instituție de învățămînt în formarea sa, 75 000 de franci belgieni. Această sumă se adaugă la cei aproape 2 000 000 de lei investiți de statul nostru pentru refacerea clădirii avariate de seism.

N. C.

TEHNICUM '77

Elevii liceului nostru, participanți la faza județeană a sesiunii de referate și comunicări, desfășurată în ziua de 15 mai, la Panciu, au reputat succese deosebite. Simpla enumerare a rezultatelor este edificatoare: la CHIMIE: Locul I: Carmen MOGOȘ și Silvia DRĂGHICI, anul I F; Valentina ANGHEL și Mariana KOVACS, anul III B; locul al II-lea: Carmen STANCIU și Fl. PINTEA, anul I F; Mihaela POPESCU, anul II C; la BIOLOGIE: locul I: Dan ANTON, anul III B; la ȘTIINȚE SOCIALE — locul I: Clement SATALA, anul III B; locul al II-lea: Maria POPA, anul IV D; locul al III-lea: Paula CRISTIAN, anul III C; la LIMBI STRĂINE — locul I: Dana BUDESCU, anul II A; Lucreția ZAMFIRESCU, anul IV B; locul al III-lea: Lia VAIDES, anul IV B; la LITERATURA ROMÂNĂ — locul I: Cornelia IACOB, anul IV D; Lucreția ZAMFIRESCU, anul IV B; locul al III-lea: Nicoleta SAVIN, anul I; Norica ENE, anul III C; mențiune: Georgeta BOGAN, anul IV C.

Tiberiu LOGHIN

anul III B

ANCHETA „REVISTEI NOASTRE”

5) Da. Se confruntă, nu două generații, ci două concepții, două „lumi”, două modalități de a gândi, de a aborda problemele prezentului și ale viitorului. Este o replică dată prezentului de către viitor.

6) Prin trăsăturile de caracter, profesorul devine pentru elevii săi un model de viață, exercitând prin bogăția vieții spirituale și noblețea ființei sale o profundă influență formativă.

Mariana ANDREI, anul II A :

1) O relație ce are ca „soclu” colaborarea, care implică totuși un respect mai mare din partea elevului față de cel ce-i pregătește drumul viitorului și-i formează caracterul.

2) Nu numai în cadrul școlii, ci în toate împrejurările.

3) Nu subordonare, ci de înțelegere reciprocă. „Subordonarea” decurge din respect.

4) Relația elev-diriginte duce la cunoașterea mai profundă a fiecărui elev, a situației din familie, școală și viață, în general. Ea poate lua „infățișarea relației părinte-copil”.

5) Nu văd un conflict între generații, ci doar niște puncte de vedere diferite asupra unor probleme izvorâte într-un anumit stadiu al dezvoltării sociale.

6) Sinceritatea și corectitudinea fiind punctul de sprijin al relațiilor interumane, ele stau și la baza relației profesor-elev.

Irimia BĂLESCU, anul II F :

1-7) Cu excepția cazurilor izolate, este o relație de tip intelectual.

2-4) Ar fi necesară o fărîmă de relație sufletească în afara școlii. Din păcate, distanța profesor-elev existentă în orele de curs rămîne și dincolo de porțile școlii. La vârsta frumoasă a adolescenței, trecem printr-o stare de vis, iar profesorii ar trebui să coboare în trăirile noastre pentru a ne înțelege mai bine. Aceasta ar presupune și desfășurarea orelor în maniera manifestărilor artistice.

3) Din moment ce relația exclude în mare parte o legătură sentimentală, echilibrul profesor-elev va înclina spre subordonare.

5) Pentru ca societatea să se dezvolte continuu, este necesară o legătură mai strînsă între generații.

6) Dragostea față de adevăr mi se pare punctul cheie în relațiile interumane.

Prof. Ion OLTEANU :

1) Relația propusă se poate determina adecvat doar integrînd-o în sistemul global de instruire a tinerii generații (care depășește ca sferă de cuprindere școala), căpătînd, desigur, valențe specifice fiecărei discipline școlare.

Esențial pentru această relație este obiectivul vizat: formarea tinerilor ca individualități utile societății, înzestrarea lor cu un ansamblu de concepție, cunoștințe, deprinderi și metode cît mai potrivite epocii la ale cărei întrebări sînt chemați să ofere soluții și, de asemenea, deschiderea lor către universul valorilor, acordarea unui sprijin în ierarhizarea acestora.

2) Această relație — în accepția de mai sus — cere (prin complexitatea și profunzimea sa) o acțiune care să depășească cadrul tradițional al școlii și transmiterea de informații și strategii în planul unei singure discipline de studiu.

3) O astfel de acțiune reclamă ordine și concentrare. Disciplina se poate realiza și altfel decît prin subordonare. Aceasta depinde de gradul de conștientizare a intereselor și obiectivelor generale. Ar fi mai naturală afirmarea subordonării față de chiar procesul de formare, instruire, educare la care sîntem coparticipanți.

4) Dacă dirigintele are cu adevărat o sarcină în plus, aceasta ar fi aceea de a forma din grupul pe care-l îndrumă un autentic colectiv, de a forma o atitudine de angajare totală în realizarea țelului comun — de formare a unor personalități puternice, de a ajuta pe fiecare să-și afirme limpede opțiunea.

5) N-aș dori să vă dezamăgesc, dar nu-mi dau seama la ce „progres” vă referiți. Nu orice conflict duce la progres. Nici măcar orice contradicție nu duce la conflict. În nici un caz, conflictul dintre generații nu

(Continuare în pag. 710)

ANCHETA „REVISTEI NOASTRE”

Relația PROFESOR – ELEV

(urmare din pag. 709)

poate fi apreciat ca o condiție „esențială” a progresului (de orice fel).

6) Acum sînt nedumerit. Ce fel de răspuns așteptați? Se poate îndoi cineva de faptul că acestea sînt două dintre acele valori ale spiritualității moderne incontestabile?

7) Să sintetizez deci cele spuse pînă acum. Mi-ar plăcea să pot colabora cu elevii mei. Spiritul de echipă, spiritul de cercetare științifică în desfășurarea activității noastre comune, o autentică muncă de investigație, de descoperire a noului este ceea ce-mi doresc și vreau să realizez. Sper că vom reuși!

Monica PĂTRASCU, anul I F :

1) Văd relația profesor-elev ca o relație de colaborare în care cel ce educă și instruieste este conștient de rolul social al misiunii sale, iar cel ce receptează este, la rîndul său, conștient de necesitatea de a se folosi de cunoștințele și experiența celui alt, pentru a se forma ca om util societății.

2) În nici un caz, această relație nu se poate defini numai în școală.

3) Relația profesor-elev nu poate fi o simplă relație de subordonare, deși profesorul are multe ascendențe față de elev, ci trebuie să îmbrace forma unei colaborări fructuoase, care să permită o educație lipsită de constrîngere.

4) Relația diriginte-elev întărește apropierea sufletească dintre educator și cel educat, mărindu-se astfel gradul de receptivitate al celui din urmă.

5) Da, conflictul dintre vechi și nou este unul dintre factorii esențiali care generează progresul.

6) Colaborarea dintre oameni este bazată, în primul rînd, pe sinceritate și corectitudine. Relația profesor-elev, pe care am definit-o tocmai ca pe o relație de colaborare, nu se poate concepe fără acești doi factori, cu atît mai mult cu cît aici este vorba de un proces educațional.

7) Socotesc că pe aceeași colaborare, amintită deja, trebuie să se în-

temeieze o relație profesor-elev ideală.

Marius DOBRESCU, anul III E :

1-3) Prin relația profesor-elev înțeleg studiu, sprijin și colaborare.

2) În orice împrejurare.

4) Profesorul se ocupă nu numai de instruirea elevilor, ci și de educarea lor. De acest ultim proces se ocupă în special dirigintele, care trebuie să fie, în fața elevilor săi, o pildă demnă de urmat.

5. Categoriic, nu! În primul rînd, nu există generații distincte și deci nici un eventual conflict, ci o continuă interferență, ambele în spiritul evoluției didactice și sociale.

6. Corectitudinea și sinceritatea întăresc încrederea, dezvoltă colaborarea și ajută la formarea personalității.

7) În mod ideal, relația profesor-elev trebuie văzută ca o relație în cadrul căreia studiul să fie studiu, colaborarea-collaborare și sprijinul să fie sprijin. Însă nu prea văd cum se poate ajunge la perfecțiune.

Prof. Petrache DIMA :

1) Un raport spiritual stabilit între educator și educat, fiecare purtînd răspunderea acțiunii sale.

2) De vreme ce intră în rețeaua relațiilor umane, ea se manifestă și dincolo de zidurile școlii, dar parametrii sînt diferiți, pentru că și conținutul ei este altul.

3) În primul rînd de colaborare, dar subordonarea este necesară, fiindcă pune stavilă anarhiei.

4) O undă afectivă modelatoare.

5) Vîrsta celor care participă la apariția „Revistei noastre” variază între 9 și 90 de ani... Vă spune ceva acest exemplu?

6) Fundamental, ca în orice relație.

7. Atît de încheagată, încît colaborarea să continue și după absolvirea școlii și să ia forma unei prietenii durabile.

**Gabriela MOISE
Clement SATALA
anul III B**

Explicarea științifică a somnului și viselor

Somnul, acea suspendare plăcută și reversibilă a interacțiunii senzorio-motorii cu mediul înconjurător, asociată obișnuit cu poziția culcată și cu imobilitatea, ca și visele care-l însoțesc, au o explicație științifică.

Studiile electroencefalografice la om au arătat că somnul nocturn se compune din stadii periodice. Stadiul somnolenței (A) este urmat de stadiul de adormire (B) cărora le urmează stadiul de somn (C) cu grupe de unde scurte fusiforme; izolat încep să apară unde lente. Urmează stadiul D—E, de somn profund, în care se constată un număr crescut de unde lente, în toate segmentele centrale superioare (sincronizate). Focarul principal al ritmurilor lente se află în regiunea centrală, probabil deasupra ariei 6. La adult încetinirea progresivă a undelor E.E.G. (electroencefalogramă), corespunde în general profundizării crescînde a somnului. În acest stadiu scad tensiunea arterială, frecvența cardiacă, volumul respirator și frecvența respiratorie. Metabolismul bazal este cu 5 la sută mai mic decât în starea de veghe. Funcțiile de eliminare sînt diminuate, activitatea motorie dispăre complet iar reactivitatea organelor de simț este redusă.

Ciclurile B—E se repetă de 3—5 ori în cursul somnului nocturn. Fiecare ciclu se termină cu un stadiu de somn desincronizat sau somn paradoxal, care se mai numește din cauza mișcărilor rapide oculare, din această perioadă — rapid eye mou-

vements — R.E.M. În acest stadiu se produc visele, care se uită de obicei complet; numai visele din ultimul stadiu R.E.M. matinal, se pot reține.

Cu toate că pragul trezirii este crescut în această perioadă, se constată activizări ale respirației, ale activității cardiace și ale diametrului pupilar.

Somnul este o stare controlată de sistemul parasimpatic. Bazele sale științifice sînt încă puțin cunoscute, de aceea cercetările în acest domeniu sînt încă în curs. Numai în S.U.A. cel puțin 25 de laboratoare se ocupă în prezent de această problemă.

Pavlov considera somnul ca o formă a inhibiției interne prin care un proces local de inhibiție (somn parțial) se extinde asupra unor teritorii cerebrale mai întinse. Monnier presupunea că pe lângă sistemul reticular al mezencefalului, cu rol în instalarea acestui proces, mai există un sistem frenator în aparatul de proiecție specific talamo — cortical; stările de veghe și somn ar fi reglate de aceste două sisteme antagoniste.

Succesiunea stărilor de veghe și somn corespunzătoare bioritmului viețuitoarelor, comandate de S.N., este absolut necesară pentru activitatea armonioasă a organismului.

Rodica FLOREȚIU
Lenuța PĂUN
anul III B

Conceptul de funcție este fundamental în știința contemporană, jucând un rol de prim rang în multe din ramurile matematicii. Noțiunile de funcție și limită, apoi noțiunile de continuitate, derivată, primitivă și integrală stau la baza construirii unor importante discipline matematice: calculul diferențial și integral, teoria ecuațiilor diferențiale și integrale, analiza funcțională, topologia, calculul variațional și mecanica teoretică. Pare surprinzător, dar noțiunea de funcție, în forma în care o cunoaștem astăzi, s-a cristalizat destul de târziu în comparație cu alte noțiuni fundamentale ale matematicii.

Este foarte posibil ca ideea de dependență funcțională să fi încolțit în mintea matematicienilor încă din antichitate. Matematicienii acelor timpuri (egipteni, greci) utilizau frecvent diverse tabele (de numere trigonometrice, de calculul coardelor într-un cerc) și unele formule (pentru aria figurilor geometrice, pentru sume de termeni ai progresiilor aritmetice). Prin secolul al XV-lea matematicienii europeni, preocupați de rezolvarea unor probleme practice și de rezolvarea unor necesități interne ale matematicii, alcătuiesc tabele de numere trigonometrice și tabele de logaritmi din ce în ce mai ample și mai precise. În acest imens travaliu, la care au participat renumărați matematicieni, mulți dintre ei rămasi anonimi, ideea de dependență funcțională renaște plină de vigoare.

Evoluția conceptului de funcție realizează un salt calitativ în secolul al XVII-lea, când Descartes (1596—1650) introduce în lucrările sale de geometrie analitică noțiunea de mărime variabilă. Analistii secolului al XVII-lea studiază, folosind o gamă variată de metode, aproape toate funcțiile elementare; funcții polinomiale, funcții raționale, funcții trigonometrice directe și inverse, funcții logaritmice și exponențiale. Cu toate că matematicienii aceluia secol, și mai ales Descartes și Fermat (1601—1665), aduc contribuții importante în teoria funcțiilor, ei nu reușesc să desprindă ideea de funcție de baza sa intuitivă, curbele geometrice simple (graficele acelor funcții). Nici creatorii calculului diferențial și integral, Newton (1642—1727) și Leibniz (1646—1716), nu realizează un pas înainte în degajarea conceptului de funcție. De exemplu, Newton

EVOLUȚIA CONCEPTULUI DE FUNCȚIE

concepea funcția ca fiind o mărime variabilă ale cărei modificări sînt determinate de scurgerea timpului (altfel spus, argumentul funcției putea fi doar timpul). Mai menționăm, că în această perioadă, Leibniz și Jacques Bernoulli (1654—1765) introduc termenul de „funcție“.

La începutul secolului al XVIII-lea Jean Bernoulli (1667—1748) „dezbracă“ funcția de „straietele“ sale geometrice, dînd pentru prima dată o definiție: „o funcție de o mărime variabilă, este o cantitate compusă (în sensul operațiilor algebrice cunoscută) într-un anumit fel din această mărime variabilă și din constante“.

Definiția analitică dată de Jean Bernoulli este consecvent promovată de Euler (1707—1783). Euler folosește pentru funcție notația $f(x)$, notație utilizată frecvent în zilele noastre. Contribuțiile lui Euler la dezvoltarea teoriei funcțiilor sînt remarcabile: clasifică funcțiile în algebrice și transcendente, iar pe cele algebrice în raționale și iraționale, introduce funcțiile de variabilă complexă, pe care le împarte în uniforme și multiforme, folosește funcțiile definite implicit (prin relații), definește funcțiile pare și impare ș.a. Studiul vibrației coardelor îl determină pe Euler să considere funcții mai generale decît cele utilizate pînă atunci, funcțiile analitice.

D'Alembert (1717—1783) și Daniel Bernoulli (1700—1782) au arătat că soluția coardei vibrante face apel la funcții arbitrare și dezvoltări în serii trigonometrice. Soluționarea problemei coardei vibrante viza direct definiția analitică a funcției, „Venise vremea să se înlocuiască calculul cu idei“, avea să spună Dirichlet (1805—1859). Era necesar să se dea funcției o definiție mult mai generală, desprinsă de considerentele anterioare, geometrice sau analitice.

MATEMATICĂ

Matematicianul francez Cauchy (1789—1857) dă funcției definiția pe care matematica o aștepta de mult timp. Definiția lui Cauchy este perfecționată de Riemann (1826—1866): se spune că y este funcție de x , dacă fiecărei valori bine determinate a lui x îi corespunde o valoare bine determinată a lui y , indiferent de forma relației care leagă pe x de y . Definiția reflectă cu prisosință punctul de vedere modern asupra conceptului de funcție. Problemele de continuitate duc teoria funcțiilor într-un nou moment de impas, din care va fi scoasă de teoria mulțimilor. Începând cu 1873 Cantor (1845—1918) își publică lucrările sale de teoria mulțimilor. Apariția teoriei mulțimilor determină o modificare a definiției dată de Riemann. Definiția este cea din actualele manuale școlare: funcția este un triplet (X, Y, f) unde X și Y sînt două mulțimi date, iar f este o lege (de corespondență), care face ca oricărui element din X să-i corespundă un element bine determinat din Y .

La prima vedere, noțiunea de funcție, în forma sa cea mai generală, pare să fie foarte săracă în proprietăți. Cu toate acestea, matematicienii au găsit sute de proprietăți ale funcțiilor generalizate. Mai mult, dacă se ține cont că limitele gândirii noastre impun anumite restricții pentru cele două mulțimi, cît și pentru legea de corespondență, ne vom da seama că mulțimea proprietăților funcțiilor ce pot prezenta un anumit interes pentru practică sau cercetarea științifică se lărgește considerabil.

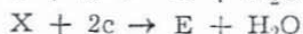
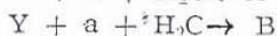
În încheiere, ținem să menționăm numele unor iluștri reprezentanți ai științei românești care au avut preocupări deosebite în teoria mulțimilor: David Emmanuel, (1854—1914), Dimitrie Pompeiu (1873—1954), Alexandru Frodă (n. 1895), Simion Steiлов (1887—1961), Alexandru Ghika (1902—1964), Nicolae Ciorănescu (1903—1957), Florin Vasilescu (1897—1958), Miron Niculescu (1903—1975).

Daniel DOPCA,
anul II B

CHIMIE

PROBLEME PROPUSE

SE DĂ SCHEMA :

— Să se determine $X, Y, a, b, c, A, B, C, D, E, F$ știind că X este un oxid al unui metal din grupa a doua cu configurația electronică: $1s^2 2s^2 p^6 3^2$, A și B dau duritatea temporară a apei, iar C, D, E, F dau duritatea permanentă a apei.

— Care sînt reacțiile prin care $A-F$ se pot transforma în substanțe insolubile?

— Care este duritatea unui litru de apă în care se află cîte un miligram din substanțele $A-F$?

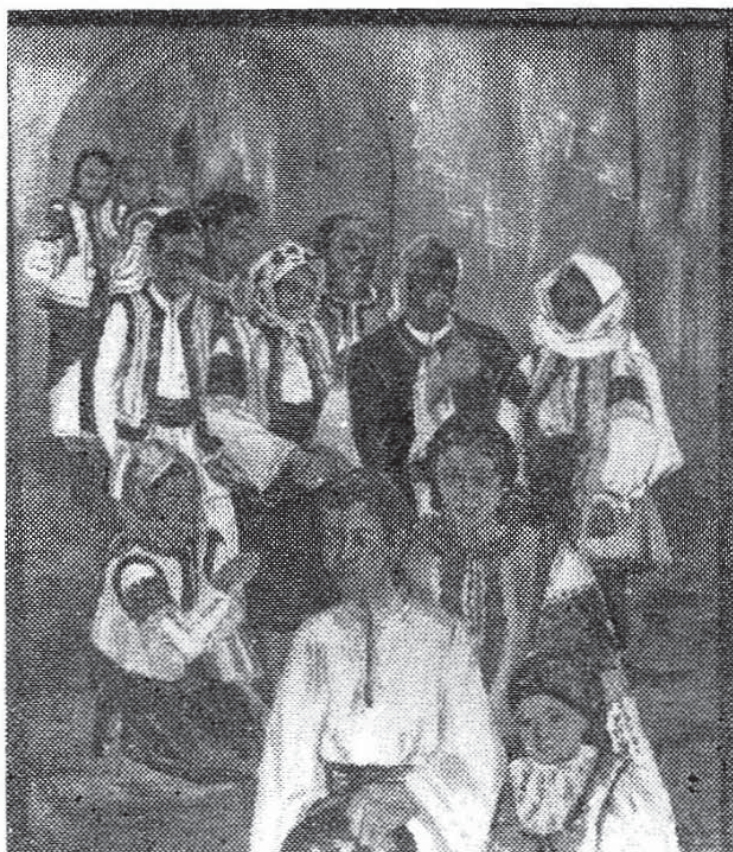
Valentina ANGHEL
anul III B

PLASTICĂ

Gara Focșani

*Vă prezentăm
două
din lucrările
pictoriței
Valeria Popescu,
profesoară
a Liceului „Unirea”*

Țărani la Putna

COORDONATOR : prof. Petrache DIMA

COLECTIVUL REDACȚIONAL :

prof. Valeria POPESCU

prof. Gh. SAVU

Margareta BAHAMAT

Violeta BRAN

Vasile CAȘTU

Paula CRISTIAN

Tiberiu DIMA

Daniel DOPCA

Rodica FLORENTIU

Dan-Silviu LAVRIC

Tiberiu LOGHIN

Gabriela MOISE

Doina NEAMȚU

Mihaela POPESCU

Cornelia PRUNESCU

Clement SATALA

Ticu STOICA

Niculina TACHE

Graziella-Mihaela VARVARA

Lucreția ZAMFIRESCU

Daniela ZANETE

FOTOGRAFII :

Nicolae MOLDOVEANU

Costică RADUC

Vasile CAȘTU

Tiberiu DIMA

Ionel BOȚAN

TEIÎNOREDACTARE :

MARIUS VALENTIN

PAGINATORI :

IORDACHE MATEI

GH. ERBARU

LINOTIPIȘTI :

ION OPREA

PETRICĂ HREANU

VALERIU DECUSEARĂ

CEZAR COJOCARU

MAȘINIȘTI TIPĂRITORI :

COSTICĂ MATEI

DUMITRU MIRCEA

NEDELICU POPA

CONSTANTIN POTÎRNICHE

REDACȚIA : LICEUL „UNIREA“ FOCȘANI

Str. Cezar Bolliac nr. 15 ; telefon 1 56 59

Tiparul : Subunitatea Focșani

Cd. 1 769-1977

E. Lăzărescu — Atacul de la Grivița, 1877.